Һунгуулиин үдэрые халай шэнэ амжалтаар угтаха мүрысөөндэ жагсая. Балгашье уһа алдангүйгөөр, сабшалан, таряалангаа уһалха. Эртынгээ тарилга эрхим болзорто үнгэргэхэ.

ҮДЭРЭЙ ШУХАЛА ЗОРИЛГОНУУД:

Малаа зуһаландань эмхитэйгээр гаргажа, посоод абаха. Хабарай түл һайнаар абаха.

ЭРХИМЭЙНГЭЭ ЭРХИМҮҮДЫЕ—ЗАСАГАЙ ГАЗАРТА!

БҮХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

43-дахи жэлээ гарана.

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

№ 109 (11095) | 1966 оной майн 7, суббото | Сэн 2 мүнгэн

СССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДТЭ ҺУНГАХА ҺУНГУУЛИИН ОКРУЖНОЙ КОМИССИНУУДТА ХАНДАҺАН

НЭЭМЭЛ БЭШЭГ

...эр, энэ бэшэгтэ гар табиһан, КПСС-эй Центральна Комитедэй гэшүүд, тус бүхэндөө предприяти..., колхоз, совхозуудай, эмхи зургаануудай, олон элдэб организацинуудай коллективүүдһээ, тэ... һунгагшадай һунгуулиин урда тээхи зублөөн... бэшэгүүд болон телеграммануудые абаһан ... Тэдэнэр СССР-эй долоодохи зарлалай Верховно Соведэй депутадта кандидадуудаар маанадые ...ан һунгуулиин округһоо дэбжүүлһэн тухайгаа ... болон телеграммануд соогоо мэдээсэнэ, эдэ ...та һунгагдаха зүбшөөлөө үгэхыемнай гуйна.

...эй Верховно Соведэй депутадта кандидадуу... маанадые дэбжүүлһэн хүдэлмэришэд, колхозни..., инженер, технигүүд болон алба хаагшадта, бү... һунгагшадта бидэнэр үнэн зүрхэнэй баясхалан хүр... Маанадта үзүүлэгдэһэн ехэ этигэл найдаба... СССР-тэ коммунизмын илан мандаха ленинскэ ... совет арадые пайдамтайгаар хүтэлжэ ябаһан ... партида Коммунис партида бүрин хамаадана гэ... нэр тоолонобди. Энэ этигэл найдабари хадаа ... политикын бүгэдэ арадай зүгһөө дэмжэгдэ... ... КПСС-эй XXIII съездын шиидхэбэринүүдые ...тайгаар бэелүүлхын түлөө, шэнэ табан жэлэй ...нуудые бодото хэрэг дээрэ бэелүүлхын түлөө ... хүсэ шадалаа зорюулхаар манай ороной ажал... ...шидэнги байһанай үшөө нэгэ гэршэнь болоно ...нэр тоолонобди.

...тал нэгэ һунгуулиин округто маанадай тус бү... ...ай һунгагдажа шадаха байһан дээрэһээ, һун... удаадахи округуудта һунгагдаха зүбшөөлөө ...ай КПСС-эй Центральна Комитет маанадта ... дурадхаа:

...нев Л. И. — Союзай Соведтэ, Москва городой ...ска һунгуулиин округһоо.

...нов Г. И. — Союзай Соведтэ, Новосибирск го... Новосибирско-Октябрьска һунгуулиин округһоо.

...ленко А. П. — Союзай Соведтэ, Свердловск го... Свердловско-Чкаловска һунгуулиин округһоо.

...гин А. Н. — Национальностьнуудай Соведтэ, ...ай городской һунгуулиин округһоо, РСФСР.

...уров К. Т. — Союзай Соведтэ, Минск городой ... городской нэгэдэхи һунгуулиин округһоо.

...ше А. Я. — Национальностьнуудай Соведтэ, ...кэ һунгуулиин округһоо, Латвиин ССР.

...орный Н. В. — Союзай Соведтэ, Москва городой ...нградска һунгуулиин округ.

...нский Д. С. — Национальностьнуудай Соведтэ, ...арска һунгуулиин округһоо, РСФСР.

...ов М. А. — Союзай Соведтэ, Ленинград городой ...кэ һунгуулиин округһоо.

Шелепин А. Н. — Национальностьнуудай Соведтэ, Ленинградска городской һунгуулиин округһоо, РСФСР.

Шелест П. Е. — Союзай Соведтэ, Киев городой Киевско-Жовтнево һунгуулиин округһоо.

Гришин В. В. — Союзай Соведтэ, Москвагай областиин Орехово-Зуевска һунгуулиин округһоо.

Демичев П. Н. — Союзай Соведтэ, Москва городой Дзержинскэ һунгуулиин округһоо.

Кунаев Д. А. — Союзай Соведтэ, Алма-Ата городой Алма-Атинско-Ленинскэ һунгуулиин округһоо.

Машеров П. М. — Национальностьнуудай Соведтэ, Минско-Советскэ һунгуулиин округһоо, Белоруссиин ССР.

Мжаванадзе В. П. — Национальностьнуудай Соведтэ, Тбилисско-Кировскэ һунгуулиин округһоо, Грузиин ССР.

Рашидов Ш. Р. — Национальностьнуудай Соведтэ, Ташкентско-Ленинскэ һунгуулиин округһоо, Узбегэй ССР.

Устинов Д. Ф. — Национальностьнуудай Соведтэ, Ленинскэ һунгуулиин округһоо, Удмуртиин АССР.

Щербицкий В. В. — Союзай Соведтэ, Киев городой Киевско-Ленинскэ һунгуулиин округһоо.

Андропов Ю. В. — Союзай Соведтэ, Таллин городой Таллинска городской һунгуулиин округһоо.

Капитонов И. В. — Союзай Соведтэ, Ивановска областиин Кинешемскэ һунгуулиин округһоо.

Кулаков Ф. Д. — Союзай Соведтэ, Ставрополь городой Ставропольско һунгуулиин округһоо.

Пономарев Б. Н. — Национальностьнуудай Соведтэ, Сухумска городской һунгуулиин округһоо, Грузиин ССР.

Руданов А. П. — Союзай Соведтэ, Донецкэ областиин Горловско һунгуулиин округһоо.

Депутадуудта кандидадуудые бүридхэлдэ абахадаа, манай энэ мэдүүлгые документ болгон абахыень СССР-эй долоодохи зарлалай Верховно Соведтэ һунгаха һунгуулиин зохихо окружной комиссинуудые гуйнабди.

Брежнев Л. И.	**Демичев П. Н.**
Воронов Г. И.	**Кунаев Д. А.**
Кириленко А. П.	**Машеров П. М.**
Косыгин А. Н.	**Мжаванадзе В. П**
Мазуров К. Т.	**Рашидов Ш. Р.**
Пельше А. Я.	**Устинов Д. Ф.**
Подгорный Н. В.	**Щербицкий В. В.**
Полянский Д. С.	**Андропов Ю. В.**
Суслов М. А.	**Капитонов И. В.**
Шелепин А. Н.	**Кулаков Ф. Д.**
Шелест П. Е.	**Пономарев Б. Н.**
Гришин В. В.	**Руданов А. П.**

1966 оной майн 5.

Һунгуулиин урда тээхи зублөөнүүд

ЭТИГЭЛ, НАЙДАБАРИИМНАЙ ХАРЮУЛХАЛ

СССР-эй Верховно Соведтэ һунгаха Улаан-Үдын хүдөөгэй 378-дахи һунгуулиин округой ажалшадай түлөөлэгшэд уржадар һунгуулиингаа урда тээхи зублөөндэ суглараад. Эндэ аяар холын Аха, Түнхэнэй, Хори, Яруунын һунгагшадай түлөөлэгшэд харагдана.

Тус зублөөн дээрэ СССР-эй Верховно Соведэй депутадта дэбжүүлэгдэһэн кандидадууд тухай, этигэмжэтэ нюурнуудые һунгаха асуудал хэлсэгдэбэ.

Эгээ түрүүлэн Кабанскын аймагай цемент-шиферэй заводой хүдэлмэрилэгшэ С. В. Леонтьев үгэ абаба.

—Мүнөө жэлнай ехэ баян жэл. КПСС-эй XXIII съезд болоо. Табан жэлэй түсэб бэелүүлжэ эхилөөбди. Урдамнай—болохоёо байгаа һунгалтанууд. Энэ дурасхаалта үдэрые нэрэтэй түрэтэйгөөр угтахын хойноһоо совет хүн бүхэн эрмэлзэнэ. Манай Тимлюгэй цемент-шиферэй завод дүрбэ һарын түсэбые валовой продукци гаргалгаар улуулэн дүүргээ.

Манай заводой ажалшад Союзай Соведтэ һунгаха Улаан-Үдын хүдөөгэй 378-дахи һунгуулиин округһоо СССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадуудаар КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ нүхэр Алексей Николаевич Косыгиние, КПСС-эй Буряадай обкомой нэгэдэхи секретарь нүхэр Андрей Урупхеевич Модогоевые дэбжүүлһэн байна. Кабанскын аймагай ажалшад энэ дурадхалые хаа хаанагүй халуунаар һайшаажа, манай округто һунгагдахаар зүбшөөлөө үгэхыень гуйжа, тогтоол абаһан юм. Эдэ нүхэд арадайнгаа этигэл найдабарие хэзээдэ харюулжа ябаһан, харюулхашье байһаниинь дамжаггүй. Эдэ нүхэдэй түлөө нэгэн адляар, эбтэй эетэйгээр дуугаа үгэхыень бүхы һунгагшадые уряалнаб,—гэжэ нүхэр Леонтьев тэмдэглэбэ.

Хэжэнгын совхозой рабочкомой түрүүлэгшэ нүхэр Д. Я Андодоев трибуна дээрэ гарахадаа: «Эдэ үдэрнүүдтэ манай хүн зон урда һунгалтаһаа хойшо туйлагдаһан дүнгүүдээ бүридхэн согсолжо, партиин XXIII съездын шиидхэбэринүүдэй ёһоор саашанхи зорилгонуудаа хараална. Туйлаһан амжалтамнай омогорхомоор,—гэбэ. —Хоринн аймагаархин баһал угаа ехэ урма зоригжолтойгоор урагшаа дабшажа ябана. Бүхы леспромхозууднай модо бэлэдхэхэ түсэбөө һараһаа һарада улуулэн дүүргэнэ. Мал ажалай ашаг шэмые гүрэндэ худалдалгаар бүхы аймагнай мүнөө жэлэйнгээ нэгэдэхи кварталай түсэбые амжалтатайгаар дүүргээ. Аймагаймнай ажахынууд саашадаа бүришье эршэмтэйгөөр хүдэлхэ байха.

Саашань хэлэхэдээ, СССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадуудаар СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ нүхэр Алексей Николаевич Косыгиние, КПСС-эй Буряадай обкомой нэгэдэхи секретарь нүхэр Андрей Урупхеевич Модогоевые Хэжэнгын совхозойхидой нэгэн дуугаар дэбжүүлһэн тухай, мүн дурсагдаһан кандидатурануудай түлөө аймагай ажалшадай дуугаа үгэхөөр бэлэн байһан тухай мэдүүлбэ.

Тэрэшэлэн Прибайкалиин аймагай «Прибайкалец» колхозой партькомой секретарь нүхэр Г. И. Родионов, Яруунын аймагай Нарһатын совхозой зоотехник нүхэр В. М. Жамаганов гэгшэд үгэ хэлэхэдээ, дурсагдаһан Прибайкалиин болон Яруунын аймагуудта Алексей Николаевич Косыгинай, Андрей Урупхеевич Модогоевой нэгэн адляар дэбжүүлэгдэһэн тухай онсолон тэмдэглэбэд.

Һүүлээрнь Баунтын аймагай Ципиканай прискын управлениин геолого-шэнжэлэлгын партиие даагша нүхэр А. А. Глотов, Түнхэнэй Тоорын дунда һургуулиин багша нүхэр Е. Х. Храмцов, Баргажанай совхозой нормировщик нүхэр И. Г. Боков, КПСС-эй Прибайкалиин райкомой секретарь нүхэр И. А. Шанчуров гэгшэд үгэ хэлэхэдээ, СССР-эй Верховно Соведэй депутадта дэбжүүлэгдэһэн нүхэд Алексей Николаевич Косыгинай, Андрей Урупхеевич Модогоевой кандидатурануудай хаа хаанагүй дэбжэлтэ ехэтэйгээр дэмжэгдэһэн тухай мэдүүлбэд.

Суглаашад, һунгуулиин округой бүхы һунгагшадта хандаһан хандалга нэгэн дуугаар баталан абаба.

Союзай Соведтэ һунгаха Улаан-Үдын хүдөөгэй 378-дахи һунгуулиин округһоо СССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар дэбжүүлэгдэһэн КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ нүхэр Алексей Николаевич Косыгиние, КПСС-эй Буряадай обкомой нэгэдэхи секретарь нүхэр Андрей Урупхеевич Модогоевые дурсагдаһан округто һунгагдаха тухайдаа зүбшөөлөө үгэхыень гуйһан тогтоол баталба. Тэрэшэлэн суглаашад дэбжүүлэгдэһэн кандидадуудай түлөө дууһаа нэгэн адляар үгэхыень һунгагшадые уряалба.

Тэрэшэлэн этигэмжэтэ нюурнууд һунгагдаа.

Р. ЦЫБИКОВ.

Зублөөнэй зал. Ф. СОРОКИНОЙ фото.

ДУУГАА ҮГЭХЭБДИ, БАРАНДАА

Республикын нийслэлэй Советскэ, Октябрьска, Железнодорожно районуудай, тэрэшэлэн Загарайн аймагай үргэн ниитэ һунгагшадай 500 шахуу түлөөлэгшэд партиин обкомой политическэ гэгээрэлэй байшангай ехэ залда зарлагдаһан һунгуулиин урда тээхи суглаанда хабаадахаар сугларба.

СССР-эй Верховно Соведэй Союзай Соведтэ һунгаха Улаан-Үдын городской һунгуулиин 377-дохи округһоо түлөөлэгдэхэ депутадта дэбжүүлэгдэһэн кандидадуудые бүридхэлдэ абаха зорилготойгоор зарлагдаһан энэ суглаае Ленинэй орденто ЛВРЗ-гэй токарь М. А. Чернышев нээбэ. Суглаанай президиумэй һунгагдаһанай һүүлээр түрүүлэгшын һуури эзэлһэн партиин Улаан-Үдын горкомой секретарь, окружной комиссиин секретарь нүхэр Ангапов локомотив-вагон заһабарилгын заводой суута хүдэлмэришэн нүхэр Курочкинда үгэ үгэнэ.

— Һунгалта гээшэ манай орон дотор ямар нэгэн ехэ һайндэр шэнгеэр үнгэргэгдэдэг гээшэ. Гүрэн түрынгөө дээдэ органуудта эрхим хүбүүд, басагадаа дэбжүүлдэг бүрин эрхэ манда үгтэнхэй. Манай заводой коллектив өөһэдынгөө хамтын суглаан дээрэ СССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар Улаан-Үдын городской һунгуулиин 377-дохи округһоо КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Леонид Ильич Брежневые, тэрэшэлэн заводойнгоо урданай хүдэлмэришэн Борис Захарович Поздеевые дэбжүүлээд байнабди,—гэжэ нүхэр Курочкин мэдүүлнэ.

Саашадань үгөө үргэлжэлүүлхэ зуураа, дэбжүүлһэн кандидадуудайнгаа аша габьяата ажал ябуулгые, ажалайнь намтарые хөөрэжэ үгэнэ. Эдэнэр манай этигэл найдабарие лаб харюулха нүхэд, манай һанамжа дурадхалые дэмжыт гэжэ суглаанда хабаадагшадые уряална.

Удаань республикын научно-техническэ пропагандын байшангай директор нүхэр Хантаев үгэ абана.

— Борис Захаровичай СССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар дэбжүүлэгдэһэндэнь республикын новаторнууд угаа баяртай. Энэ нүхэрнай ДТО-гой һалбари хоорондын президиумэй гэшүүн, новаторнуудай городской соведэй түрүүлэгшэ; РСФСР-эй габьяата рационализатор, ЛВРЗ дээрэ 30 гаран жэлдэ хүдэлһэн хүдэлмэришэн,—гээд тэрэ нүхэр Поздеевэй намтарһаа онсо һонин ушарнуудынь дурдана.

Зүүн-Сибириин технологическа институдай ректор нүхэр Фролов, врач нүхэр Иринчеева, багшанарай институдай студент басаган нүхэр Доржиева, Улаан-Үдын локомотивна депогой түлөөлэгшэ нүхэр Александров болон бусад нүхэд Л. И. Брежневэй ба Б. З. Поздеевэй кандидатурые нэгэн дуугаар һайшаажа байһанаа мэдүүлбэ.

Удаань суглаанда хабаадагшад округой бүхы һунгагшадта хандаһан бэшэг баталан абаба. Тэрэшэлэн найдалгата нюурнуудые һунгаһан байна.

Г. ЦЫРЕТОРОВ.

Нэгэдэхи зурагта: зублөөнэй зал.

Хоёрдохи зурагта: багшанарай институдай студентка Доржиева үгэ хэлэжэ байна.

Ф. СОРОКИНОЙ фото.

...модоһо гаргагшад элишэлэгдэнэ

...арай тарилгые һайн шанар... үнгэргэжэ шадабал, баян ...ын бата һуури табигдаха бай... элитэ. Тиимэһээ Зэдын ...ай арадай хинагшад трактор... ...гада бүхэндэ постнуудые ...ээд, үшөө дүрбэн тусхай ... байгуулаа. Тэрэ комисси... ...энь аймагай арадай хинаг... ...комитедэй гэшүүн, агроном, ...иин хүдэлмэрилэгшэ, инже... механик оролсоно. Комисси... ...энь 2—3 ажахы даалгаг... ...тэдэнэр поли дээгүүр хүнгэн ...шинаар ябана.

...рын хүдэлмэриин захалхатай ... тэдэнэр ажахынуудаараа ... захалаа. Юрэнхы дээрээ ай... колхоз, совхозуудай механи... ...үүд бүхы хүдэлмэреэ эрхим ...айгаар хэхэ гэжэ оролдоно. ...аа XX партсъездын, Лени... ...нэрэмжэтэ колхозуудта хүдэл... ...шанар һайн.

Тиигэбэшье арадай хинагшадай хурса нюдэндэ хэдэ хэдэн дутагдалнууд, шанар муутайгаар ажалаһан баримтанууд дайралдаба. Ториин совхозой 1-дэхи отделениин нүхэр Тюткинэй бригадада трактористнууд Мельников, Имагеев гэгшэд таряанай поли тон гүйхэнөөр —10—12 сантиметр гүнзэгытэйгөөр хахалжа байтараа баригдаад, зэмэдэ оробо.

Урда жэлнүүдтэл адли «Коммунизм» колхоздо агротехникын эрилтэнүүдые хазагайруулха баримтанууд али олон үзэгдэнэ. Эндэ эхэнхидээ тарилгын шанарта хүргэгдөөгүй үрэһөөр тарилга хэжэ байна. Газараа предплужниггүй анзаһаар хахална.

Элирүүлэгдэһэн дутагдалнуудые дары усадхаха, зэмэтэ хүнүүдые хэһээхэ хэмжээнүүд байра дээрэнь, колхозой правлениин гү, али совхозой дирекциин хүсөөр абтана.

А. ШАТУЕВ,
аймагай арадай хинагшадай комитедэй түрүүлэгшэ.

...публикын ажахынуудай ...үрэндэ мал ажалай ...дуктнуудые худалдажа байһан тухай

...оной майн 1-нэй мэдээн

(...жэлэй түсэбэй дүүргэлтэ процентээр)

...гууд	Мяхан	Һүн	Үндэгэн
...жанай	40	39	56
...урэй	91	61	67
...	112	58	35
...тын	57	65	107
...дын	110	61	—
...райн	88	56	66
...инай	112	52	44
...скын	60	59	67
...калиин	83	61	58
...тын	102	53	41
...-Шэб...	60	65	69
...тын	63	57	67
...эй	92	55	48
...	—	18	—
...-Удын	76	62	59
...	166	66	91
...блика ...	81	58	65

ҮДЭР, ҺҮНИГҮЙ ТАРИНА

БЭШҮҮР. Аймагай колхоз, совхозууд хабарай тарилгые түлэг ябуулжа байна. Баян ургасын бата бэхи һуури табиха гэжэ механизаторнууд эрмэлзэнэ.

Хабарай тарилгын хүдэлмэри «Дружба» колхоздо эмхитэйгээр үнгэргэгдэнэ. Колхозой 1-дэхи бригадын механизаторнууд Степан Телешев, Гурьян Сафонов гэгшэдэй агрегат Майн 1-нэй һайндэрые бураздаа дээрээ үнгэргөө. Һайндэртэ тэдэнэр 70 гектар тарижа, нормоёо 150 процент дүүргэһэн байха юм.

Колхозой механизаторнууд газарайнгаа шиг нойто алдахагүй, газараа уһалха гэжэ оролдоно. Паар, намарай паар бүри апрелиин 29-дэ борнойлогдожо абтаһан. Эдэ үдэрнүүдтэ саахарай свёклын, кукурузын полинууд ундалуулагдана. Кукурузашан Жамсо Цоктоев бүлүүр станцяар уһа гаргаад, тэрэнээ уһа сасадаг машинаар хаюулһан байха юм. Энэ аргаар 100 га таряалан ундалуулба.

Түргэнөөр, һайн шанартайгаар газараа хахалжа тарилга хэһэн механизаторнууд гурбан үдэрэй дүнгөөр шагналда хүртэнэ. Гурбан үдэрэй даабари 150 процент дүүргэһэн агрегадта 8 түхэриг шан үгтэнэ. Мүн гурбан халаанда 27 га хахалагшад шан абана.

Эндэхи луговодууд баһал оролдосотойгоор ажаллана. Илангаяа 3-дахи отделениин луговодууд Иннокентий Лизунов, Мелентий Багидаев түрүүтэй сабшалан утэгжүүлхэ, уһалха хүдэлмэри агротехническэ эрилтые ёһоор ябуулжа байна.

Мүнөө үедэ аймагай колхоз, совхозуудта 1747 га таряалан, 4 мянга гаран га сабшалан ундалуулагдаад байнхай. Эндэ кукурузашадай 40 звено эмхидхэгдээд, тэдэнэр газараа уһалжа захаланхай.

К. БОБРОВ.

Хэблэлэй үдэртэ зорюулагдаһан суглаан

МОСКВА, майн 5. (ТАСС-ай корр.) Совет хэблэлэй үдэртэ зорюулагдаһан баярай заседани Ф. Э. Дзержинскиин нэрэмжэтэ түбэй клуб соо мүнөөдэр болобо.

Гадаадын оронуудай айлшадые—ДРВ, Югослави, Чили, Сири болон Индиһээ ерэһэн журналистнуудые суглараагшад хани халуунаар угтаа.

«Правда» газетын главна редактор М. В. Зимянин элидхэл хэһэн байна.

М. А. Шолохов Япон орохонь

Уран зохёолшо журналистнуудтай уулзаба

МОСКВА, майн 5. (ТАСС). М. А. Шолохов япон арадта хани халуун амаршалга хүргөө. һайниие хүсөө. Мүнөөдэр Япон мордохынгоо урда тээ, Гадаадын оронуудтай соёл культурын холбоо байгуулха талаар СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи комитедтэ тэрэ журналистнуудтай уулзаа.

Япон түрүүшынхеэ орохоёо байнаб. Намайе олон юумэн һонирхуулна. Тусхайлбал, Японой хүдөө ажахытай танилсахые хүсэһэн байгааб гээд уран зохёолшо онсолон тэмдэглээ.

— Ямаршье орондо ерэхэдээ, би өөртөө дүтын юумэнүүдтэй танилсадагби. Уран зохёолшодтой лаб уулзаха, тэдэнтэй хөөрэлдэхэб,—гэжэ М. А. Шолохов хэлээ.

Ташкентдэ угаа шанга һалхи шуурган болобо

ТАШКЕНТ, майн 5. (ТАСС-ай корр.). Мүнөөдэр Ташкентдэ угаа шанга һалхи шуурган болоо. Секундын туршада 25—29 километр түргэнөөр энэ һалхин үлеэгээ. Город соо олон модон унаа, тэдэнэй зариманиинь үндэһөөрөө урбалдан унаһан байха юм.

Техническэ туһаламжа түргэнөөр үзүүлхэ машинанууд үйлсэнүүдтэ гараа. Тэдэнэр харгы замые—троллейбусэй утаһануудые заһабарилна.

КПСС-эй XXIII СЪЕЗДЫН ШИИДХЭБЭРИНҮҮДЫЕ ХҮСЭНДЭНЬ ХҮРГЭ

hААЛИША ЭГЭШЭ ДҮҮНЭР

ҮҮР САЙХА яагашьедүй байхада, хадын оройдо hаяхан гараhан үүрэй солбоной hүлэмхихэн туяанда обор-тобор бишыхан гэрнүүд эндэ тэндэ бүүдылдэжэ харагдана. Гажит абгай дулаан хэбтэриhээ бодожо, үдэшэ хахалаад хатааржархиhан зомгоолоо абажа пеэшэн руугаа хэбэ. Гажит абгай дахин шираяа шударжа галаа носоогоод, бишыхан шэрэм горшоог соогоо сайханаа шард гүүлээд орхимсоороо, тон бүхөөр унтажа хэбтэhэн Цыпилма басагаяа аргааханаар hэреэжэ, «бодожо сайгаа уу» гэбэ.

...Хоёр мори шаргаар hаалишад hамгадые дахажа Жабартын голой hолоомондо ошоhон Цыпилма басаган үглөөнэй хүйтэн жабарhаа нюураа нюужа, шаргатай hолоомо дээрээ уруугаа хаража хэбтээд, моридоо харгын голоор залаба. 1943 оной дайн байлдаанай хэсүү бэрхэ үедэ 14-тэй гүлмэр басаган Цыпилма эхээ дахажа эгээл түрүүн hаалишан болоожо захалаа юм. Һүүлээрнь удангүй 13-тай бишыхан Дыжит басаган эхэ эгэшэ хоёроо дахажа хүдэлжэ эхилээ. Тэрэ гэhээр мүнөө тэбхэр 23 жэл болоо.

Үхибүүдэйнь эгээ ехэ Цыпилма Дашиева эдир бага наhанhаа эхилээд, мүнөөдэр хүрэтэр hаалишанаар ажаллаха зуураа, ажал дээрэ нэгэтэшье муу гэжэ хүндэ хэлүүлээгүй, ходоодоо түрүүшүүлэй зэргэдэ ябадаг байна. Дайнай түрүүшын хатуу шанга үе соогуур арайхан гэжэ 5 класс дүүргээд, хара багаhаа эхилжэ, мал ажал дээрэ ажаллаха зуураа, хамта хүдэлhэн ажалша, малша аха нүхэдэйнгөө баян дүй дүршэлые хубаалдажа, өөрөөшье hүбэлгэн бэрхэ басаган байhан туладаа, эрхим hаалишан болоожо шадаhан байна. Тэрэ даажа абаhан үнеэдээ зоотехнигэй заабариин ёhoop саг соонь, тон зүбөөр эдеэлүүлхэ, уhалха, hайнаар харууhалhанайнгаа ашаар жэл бүри hү ехээр hаадаг дүршэл ехэтэй болонхой. Мүн өөрөөшье мал ажалай түрүү дүй дүршэл тухай элдэб заабаринуудые, газетэ, номуудые уншадаг юм. Арба шахуу жэлдэ hаалишан болоожо, эрхим hайнаар ажаллаhан түрүү басаган Цыпилма Дашиева 1951 ондо Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй депутадаар нэгэн дуугаар дэбжүүлэгдээ hэн. Туйлаhан амжалтануудаараа hанаагаа амардаггүй, хүнhөө би юугээрээшье ондоо бэшэб, үшөө ехэ юумэ хэжэ болохоб гэжэ тэрэ hанадаг. Гажит абгайн хоёр басагад гоёод, бэлэн, хүнгэн ажал хээд ябахые хүсэдэггүй, номгон даруунууд, ажалша бэрхэнүүд байhан туладаа, совхоз соогоо ходоодоо магтаалтай, хүндэтэй юм. Теэд hайн, hайхан сэдьхэлтэй хүнүүдэй урда хэзээдэшье hаруул hайхан зам нээлтэтэй байдаг хаям. Совхоз болон аймаг соогоо дэлгэрhэн социалис мүрысөөндэ Цыпилма Дашиева түрүүлжэ, 1964 ондо оронойнгоо ниислэл Москва хото Арадай ажахын туйлалтануудай бүхэсоюзна выставкэдэ ошожо ерээ hэн. Мүн партиин обкомой, райкомой болон республикын Министрнүүдэй Соведэй Хүндэлэлэй грамотануудаар хэдэн дахин шагнагдаhан байна. Мүн Дунда-Худанайнгаа сомоной Соведэй депутадаар гурба дахин hунгагдаа hэн. Нигэжэ эгэшэ дүүнэр хамта нэгэ гүүртэдэ ажалладаг.

Дүү басаган Дыжит Дашиева хорёод жэлдэ hаалишанаар ажаллажа, hаалишадай дунда дэлгэрhэн мүрысөөндэ ходоодоо түрүүлжэ, республикын эрхим hаалишанай нэрэ зэргэдэ хүртэнхэй. 1964 ондо Могсохон нютагаархидынь түрүү hаалишан Дыжит Дашиевае Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй депутат болгожо дэбжүүлhэн байна. Наhанайнгаа ехэнхи хубиие мал ажал дээрэ хүдэлжэ, зунай халуун, үбэлэй хүйтэниие дабажа, ажалда бэхижэhэн энэ хоёр эгэшэ дүүнэр хоюулан засагайнгаа дээдэ органдо депутадаар дэбжүүлэгдэхэ иимэ ехэ найдабари, хубитай, золтой байhаниинь бүгэдэндэ мэдээжэ. Түрэhэн хоёр басагадаа ажалша бэрхээр, хүмүүжүүлhэн эжы Гажит абгайда баясхалан хүргэжэ, аша гушанарайнгаа амжалта хаража, ута наhа наhалжа үшөө олон жэлдэ ажаhуухыень хүсэнэбди.

Эгэшэ дүү эдэ хоёрой ажалладаг аймаг соогоо түрүүлhэн Чисаанын совхозой хоёрдохи отделениин Улааха-Аралай коммунис ажалай нэрэ зэргэдэ хүртэhэн энэ гүүртэдэ хамта 10 hаалишад булгадаа эрхим hайнаар хүдэлдэг эбтэй коллектив юм. Энэ жэлэй түрүүшын кварталай hү hааха түсэбөө мүртын 8-най hайндэрөөр дүүргээ. Эндэ мүнөө сүүдхэдээ 1000 литр hүн гүрэндэ тушаагдана. Тиихэдэ Цыпилма Дыжит хоёр сүүдхэдээ үнеэн бүриhөө 8—10 литр hү hаана. Жэлэй эхинhээ үнеэн бүриhөө 480—190 литр hү hаагаа.

Үнгэрэгшэ 1965 ондо Цыпилма Дашиева үнеэн бүриhөө 1800 литр, дүү басаган Дыжит 1805 литр hү hаагаа hэн. Энэ жэлдэ эдэ хоёр мянгатан болохо гэжэ шиидэнхэй.

П. СОДБОЕВ.

ПАРТИЙНА ХРОНИКО

КОММУНИСТНУУДАЙ ҮҮРГЭ ДЭЭШЭЛҮҮЛХЭ

КПСС-эй XXIII съездын шиидхэбэринүүдтэй дашарамдуулан Горкоопторгын коммунистнүүдай түрүү үүргэ тухай асуудал Буркоопсоюзай партийна организациин нээмэл суглаан дээрэ hаяхан зүбшэн хэлсэгдэбэ.

Городой ажалшадые хүдөө ажахын продуктнуудаар хангаха талаар hүүлэй үедэ зарим тэды хубилалтанууд болоожо байна гэжэ суглаан дээрэ тэмдэглэгдэбэ. Горкоопторгын мэдэлэй магазинуудаар мяха, овощ, хартаабха, ороохо гэхэ мэтэ эдеэ хоолой зүйлнүүд наймаанда ходоодоо байдаг болоо. Энэ бүгэдэдэ эндэхи коммунистнүүдай үүргэ бии.

Гэхэтэй хамта комиссионно наймаа эрхилхэ хэрэгтэ үшөөл олон дутагдалнууд ушарhаар. Зариманда магазинуудаар хэрэгтэй товар байдаггүй. Үнгэрhэн жэлэй сентябрь hарада эндэ байгуулагдаhан партийна бүлэг үшөө хүдэлжэ эхилээдүй, эндэ нэгэшье суглаан зарлагдаагүй байха юм. Энээн дээрэhээ болоожо, коллективэй дунда хүмүүжүүлгын хүдэлмэри hулаар табигданхай. Совет худалдаа наймаанай гүрим хазагайруулха ушар үзэгдэhөөр.

Эдэ болон бусад дутагдалнуудые усадхаха тушаа, коммунистнуудай түрүү үүргые бури дээшэлүүлхэ тушаа хэмжээнүүд партийна суглаанай баталан абаhан тогтоол соо хараалагданхай.

К. ДИМОВ.

УСТАВ—ПАРТИИН ХУУЛИ

Районно партийна организациин коммунистнар партиин Уставай эрилтэнүүдые хэр зэргээр сахигдажа байhан тушаа асуудал КПСС-эй Баргажанай райкомой пленум дээрэ зүбшэн хэлсэгдэбэ. Аймагай диилэнхи олон коммунистнүүд Ленинэй партиин гэшүүн гэhэн нэрэ хүндые дээрэ үргэжэ ябадаг, ажал хэрэг дээрээ амжалта туйлан, ниитын хүдэлмэридэ эдэбхи үүсхэлтэйгээр хандадаг гэжэ пленум дээрэ тэмдэглэгдэбэ.

Гэхэтэй хамта элидхэл соо, мүн үгэ хэлэhэн нүхэд зарим партийна организацинуудта партидаа үнэн сэхэ байхаар коммунистнүүдые хүмүүжүүлхэ хүдэлмэри дээрэ дутагдалнууд үшөөл бии байhаар гэжэ хэлэбэ. Энэ талаар Дэрээнэй, Аргадын совхозуудай партийна организацинууд шүүмжэлдэ оробо. Эндэ зарим коммунистнүүд КПСС-эй Уставые хазагайруулна, марксизм-ленинизмын теори шудалха хэрэгтэ харюусалгагүйгөөр хандана.

Коммунист бүхэнэйхарюусалгые дээшэлүүлхэ, партиин Устав нарин нягтаар баримталха шиидхэбэри пленумдэ хабаадагшад баталан абаба.

МЭРГЭЖЭЛТЫН ЗҮБШЭЛ

ҮРЭЖЭЛ БАГАТАЙ ГАЗАРТА—ДОННИК

ДОННИК ГЭЭШЭ манай эндэ тааража ургадаг ургамал. Энээниие республикымнай зарим ажахынууд силостэ сабшахын тулада таридаг. Ашань ганса хан энэ бэшэ, доннигые сабшажа абахадаа hайнаар хатаагаад, үбhөөрнь гурил татажа, малда эдюулхэдэ болодог. Шанарайнь талые харахада, люцернэ, клевер гэдэг ургамалнуудhаа юугээрээшье дутуугүй, белок ехэтэй байдаг.

Энэ ургамал үндэрөөр ургана. Тиимэhээ силосэй комбайнаар сабшажа абахада болохо. Энээнэй хажуугаар үшөө нэгэ hайн талань гэхэдэ, эртын сагта хуряагдажа абтадаг. Июнь hара соо сабшагдана. Манай эндэ үшөө бороошожо эхилээгүй байхада, сагай таарамжатай үедэ донник хуряагдана гээшэ. Энээниие ажахынууд олон гектарта таридаг болоо hаа, ниитынгээ малда белок ехэтэй тэжээл элбэгээр бэлдэхэ аргатай.

Манай республика дотор хэдэн жэлэй саана донник таригдажа эхилhэн байгаа. 1961 ондо Кабанскын аймагай Шергинскэ совхоз 80 гектар газарта тэрэниие тариhан. Теэд түрүүшын жэлдэ ехэ ургаса абтаашьегүй hаа, тэрэнэй тааража ургадаг байhаниинь элирээ. Саашадаа энэ ажахы агротехническэ заабаринуудые наринаар сахижа, олон гектарта ургуулдаг болоо. Һүүлэй үедэ тарилгынь талмай мянгаад гектар хүрэтэрөө үргэдхэгдэhэн байха юм.

Хайшан гээд энэ ургамал таригданаб? Донник тарилгада үрэжэл багатай, орооhо таряа тарихада хэрэглэгдэхээ болиhон газар хэрэглэгдэнэ бшуу. Зарим хүнүүд доннигые шэлэгдэмэл hайн газарта тариха ёhотой гэдэг. Энэмнай кукуруза шэнги ургамал бэшэ ха юм даа. Доннигые үрэжэл багатай газарта тарихада газар хүрьhэжүүлжэ hайжаруулдаг. Хожомынь орооhо таряа тарижа ургуулхада hайн болгодог юм. Энэнь иимэ жэшээ дээрэhээ элирнэ. Шергинскэ совхоздо хүрьhэ шоройгоор муутай 800-гаад гектар газарта донник таригдаhан байгаа. Тиигээд тэрэнэй ургасын хуряагдаhанай удаа, полинь намарай паар болгогдоо hэн. Хойто жэлынь тэрэ полидо шэниисэ тариhаниинь, гектар бүриhөө 11,4 центнер ургаса хуряагдаhан. Харин донник таригдаагүй, хүрьhэ шоройнтоо талаар нэгэ адли участогhаа гектарай оройдоол 5,1 центнер шэниисэ абтаhан байна. Энээгээр бодоходо, донник тариhан газарай үрэжэл hайнтай болодогынь элирнэ бшуу.

Тиигээд доннигынь ямар ургаса үгөөб? 586 гектар дээрэhээ га бүриин 162 центнер, бэшэ участогуудhаа гектарай 220 гаран центнер ургаса абтаа. Тус совхоз донник таряад, тэрэнэе орооhо таряа хуряалгаhаа hара шахуу уридшалан сабшажа абана. Түрүүшээр эртэ сабшагдаhаниинь силостэ дарана. Хойно сабшагдажа абтаhаниинь хатаагаад, эшэ набшаhаарнь гурил татажа абана. Эндэ донник таригдахадаа, тэрэнэй агротехникэ наринаар сахигдана. Ургасань саг соогоо харууhалагдадаг, бүртаг үбhэ үгы хөхын тулада газарынь хоёр-гурба дахин борнойлогдоно. Хэрбээ доннигой ургасын хорхой шумуулда гэмтэхэ болоо hаа, химическэ арга хэрэглэгдэжэ болюулагдадаг.

Доннигые сэсэглэжэ байха үедэнь хуряаха гэhэн дурадхал байдаг. Энэ арга ороноймнай барүүн областьнуудта хэрэглэгдэдэг. Манай республикын эрхэ байдалые харахада, илангаяа шара донник сэсэглэжэ байха үедөө ногоон hолоомо багатай байдаг юм. Манай эндэ шара донник гол түлэб май hарын hүүлээр сэсэглэжэ эхилнэ. Тэрэ үедэ ургасань 40 сантиметр үндэр болоhон байдаг. Ушар иимэhээ сэсэглэжэ эхилhэнэйнь hүүлдэ хоёр неделиин зэргэдэ байлгахада, үндэрынь нэгэ метр тухай болодог. Эгээл энэ хаhада сабшажа абахада таарүү. Үшөө ямар сортын донник бииб гэбэл, сагаан донник байдаг. Тэрэниие хужартай газарта ургуулхада hайн.

Мүнөө үедэ манай республика дотор донник таридаг болоходо, агрономууд болон селекционернүүд тэрэниие тарижа ургуулхынгаа хажуугаар нютагтаа таража ургадаг ондоо сортнуудые бии болгохо ёhотой. Тэрэнhээ гадна, республика дотороо доннигой сортнуудые хаа хаанагүй туршан үзэхэ хэрэг багаар үнгэрэгдэнэ. Энэ талаар туршалтын станцинуудай урда харюусалгатай зорилго табигдана.

Тиихэдэ Буряадай эрдэм-шэнжэлэлгын эмхинүүдэй хүдэлмэрилэгшэд энэ ургамалые шэнжэлэн үзэхэдөө, республикын ажахынуудта тарижа туршахыень дурадхаhан байгаа. Энэ хүдэлмэри эрхүүгэй областьдошье хэгдэнэ. Тэндэ олон янзын аргануудhаа хэрэглэгдэнэ. Эндэхи ажахынууд хужартай газарта хоёр жэлэй туршада донник таряад, hүүлдэнь тэндээ шэниисэ ургуулдаг болоhон байна. Тиигэхэдэнь шэниисын hайн ургаса абтана. Һүүлшын жэлнүүдтэ тус областиин зарим ажахынууд мянган гектар хүрэтэр донник таридаг болонхой.

Иимэ арга боломжо манай республикын колхоз, совхозуудта бии. Хэрбээ ажахы бүхэн олон гектарта энэ ургамалые тарижа ургуулбал, белок ехэтэй, хямда тэжээл ниитынгээ малда бэлдэхэ аргатай. Энээнhээ гадна, доннигhоо мёд суглуулагдажа абтана. Баhашье энэ талань зүгынүүдые олоор баридаг ажахынуудта ашатай ехэтэй байна бшуу.

И. ЕЛАЕВ,
агроном.

ҮЛӨӨШЫЕНЬ—НАЙМААНДА

Зэдэ голой али колхоздо, ямар совхоздонь орооhо тараанай баян ургаса хуряагдадаг бэ? Гэгээтын Ленинэй нэрэмжэтэ колхоздо. Хэнэй, ямар ажахын тараан аржагар томо хоолосуудтай, эрхим орооhотойб? Баhал эндэхидэй. Тиимэл хадань холо ойрын колхоз, совхозууд үрэhэ хүрэнгэ андалдаха, худалдан абаха гээд Гэгээтэ руу харгылдаг болоhоор үнинэйл. Энэ ушарые хараадаа абажа, Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Совет Зэдын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозые бүхыдэнь үрэhэнэй ажахы болгохо гэжэ шиидхэhэн байна.

Энэ шиидхэбэри Гэгээтын механизаторнуудай урда ехэшье, харюусалгатайшье зорилгонуудые табина. Өөhэдыгөө эрхим шанартай үрэhэ хүрэнгөөр хангаад, тэрэнэй саада тээ гүрэндэ сортовой үрэhэ ехээр худалдаха болоно ха юм. Урда жэлнүүдэйнгээ дүй дүршэлые, үрэhэ хүрэнгынгөө шанарые, үрэhэнэйнгөө участогай газарнуудай ямараар үтэгжүүлэгдэhэниие харалсажа, эндэхид мүнөө жэл 2800 центнер, тэрэ тоодо 2000 центнер «Онохойская-4», 300 центнер «ППГ-56» гэжэ шэниисэ, 200 центнер «Онохойская-547» гэжэ обёос, 300 центнер горох худалдахаар Зэдын таряа тушаан абалгын пункттай договор баталанхай. Энэ даб дээрэ баталагдаhан хэлсээн ааб даа. Эрхим шанартай, сортовой үрэhэ хүрэнгын үшөө үлэмжэтэй байгаа hаань, худалдажа абаха хүнүүд мундахагүйл. Үрэhэнэй таряа худалдалгаhаа нилээд ехэ мүнгэн олзо нэмэжэ орохо болоно. Юрын тараантай жэшэбэл, сортовой үрэhэн болоожо ибтахадаа, договор соо заагдаhан 2600 центнер тараанhаа 14 мянган түхэриг олзо нэмэжэ орохо.

Хабарай тарилгые хэр бэлэдхэлтэйгээр угтаhан тухайнь колхозой главна агроном Михаил Перетолчинтой хөөрэлдэхэдэ: «Бэлэдхэлнайшье хэээээ хэзээнэйхиhээ hайн,—гэжэ харюусана.—Тээд хүйтэн хабар болоожо, тарилгымнай хүдэлмэриие нилээд удааруулаа. Энэ ушарта хамаг техникээ элсүүлжэ, тарилгаяа тон богони болзорто—арбаад хоног соол дүүргэхэ зорилготойбди. Тэрэгүй, оройтолгон болоожо, намар ургаса хуряалгадамнай баhал хойшо татагдаха байна бшуу. Аягүйдэбэл, зарим полинуудай ургаса хүсэд эдеэшэнгүй, хюруудашье орожо болохо». Саашань Михаил Тимофеевич колхозые үрэhэнэй ажахы болгохо найдабари үзүүлэгдэhэн, уялга, харюусалгаа hуралгүй дээшэлhэн тухайнь хөөрэнэ.

Мүнөө Гэгээтын полинууд дээрэ тракторно машинын хүнхинөөн үдэршье, hүнишье зогсоногүй. Газарай эдлүүри, үрэhэ тарилга ябажа, халуун ажалай хаhа орёнхой.

Нэгэдэхи зураг дээрэ байгааша Бага-Нарhатанай отделениин тракторно-тараан ажалай түрүү та бригадир Евлампий Павлович Бутаков хэлэжэ хөөрэнэ:—Гол түлэб манайл отделениин газар дээрэ үрэhэнэй тараан ургуулагдаха. Тиимэhээ даhань газарайнгаа эдлүүридэ, үрэhэ тарилгада ушухала анхаралаа табинабди. Манай полинууд дээрэ урданьшье сортовой тараан ургуулагдаг байгаа, мүнөөшье жэлдэ ургаха».

Хоёрдохи зураг дээрэ уулзажа байhан [...] довщик Дашидоржо Лайдапов главна агроном Михаил Перетолчин хоёр үрэhэ хүрэнгынгөө тарилгын урда тээ hайнаар халаагдажа, шанартай жуулагдаhан тухайнь сэдьхэлээ хангангаар хөөрэлдэжэ, али обоотой тараанhаа ямар полинуудта эльгээхэ тухайгаа зүбшэжэ байхыень харана.

Нигэжэ гэгээтынхид өөhэдтөө эрхим шанартай үрэhэ хүрэнгэ хааhаад, үлөөшэ сортовой тарлаагаа наймаанда ехээр гаргахын түлөө оролдосотой шударгыгаар ажаллажа байна.

Д. ЦЫРЕНЖАПОВ
Ф. СОРОКИНСАЙ фото.

КОММУНИСТ ТУХАЙ ХӨӨРӨӨ

СУХАРИШАГҮЙ ЭРМЭЛЗЭЛ

ТЭРЭ УДААШЭ колхозой түрүүлэгшэ Петр Петрович Проснянников, партийна организациин секретарь Дмитрий Васильевич Мартынюк хоёр артелиингээ контор соо нилээд удаан hууба. Мэнэ hаяхан үнгэрөөшэ партийна суглаан дээрэ оро үсхэбэрилдэг фермын байдал тухай ехэ хөөрэлдөөн болоо. Үнэндөө энэ фермэдэ hайн юумэнь огто үгы байба. Һүүлэй хэдэн жэлэй туршада hүрэгэйнь тоо оройдоол арбаад толгойгоор нэмэбэ.

Юунhээ болоно гээшэб? Яалтайб? Теэд суглаан дээрэ элдэбын hанамжанууд ороо hэн. Зарим нэгэниинь бэлшээриин мууhаа бо лоно гэнэ. Нүгөөдүүлынь—нарай нялха түлнүүдыемнай шоно, баахалдай мэтын арьяатан хюлажархина бэшэ аал лаа гэлсэнэ. Тиихэдэ каюрнуудhаа болоно бэшэ гү гэлдэхэшье юм. Нээрээшье, геологическа партинуудта ашаа зөөхэ үедөө зарим нэгэн хада уулада гүн хүбшэдэ гэмтээжэ, осолтуулжашье болохо. Юумэндэ хамаагүйшэг хүнүүд үшөөл бии байhаар шуу.

— Фермые даагша Алексей Ержин ажалhаамни табигты гэжэ hалахаяа болёо. Дмитрий Васильевич, хэниие орондонь олоожо табихамнай гээшэб. Коммунист хүн лэ hаа, hайн байгаа. Хоюулан энээхэн асуудалай мүрыень олоодхие, зай гү?—гээд түрүүлэгшэ парторгынгоо сэхэ урдаhаа хараад hууна...

Хэды олон ондо ондоо hанамжа, бодолнуудай байбашье, түрүүлэгшэ парторг хоёрой hанаан нэгэ бага ондоо хэлбэритэй байгаа hэн. Хамаг юумэн лэ гол түлэб орошодой шадабариhаа, тэдэнэй хүсэлэл эрмэлзэлhээ болоно гэжэ тобшолhон, тэрэнээл яажа хүсэлдүүлхэмнай гээшэб гэжэ иимэ үни удаан хөөрэлдэhэн байжа болоо хаш. Тиигээдшье...

Үглөөгүүр эртэшэг колхозой правлениидэ хоёр хүн hубарилдаад орожо ерэбэ. Хоюулаа бэеэр тиимэ хаhагүйшэгүүд. Тиигэбэшье үбгэниинь эхэнэрhээ нэгэ бага үндэршэг. Хүдэр хүрин шарайтайнууд. Түрүүлэгшын таhалгын богоhо алхан сасуу. доро зогсоодхино.

— Татьяна Яковлевна, Николай Алексеевич, наашаагты. hуугты,—гэжэ түрүүлэгшэ тэдэндэ хандана. Гэр бүлэ Тулбуконовтанай орожо ерэhэндэ кабинедэй эзэн хараха янзада, юрэдөө, баяртайл хаш.

Ажалша бэрхэ элэ хоёрой hураг сууинь ганса Уояндашье бэшэ. мүн Хойто-Байгалай аймаг соо тараанхай юм. Коммунист эхэнэр Татьяна Яковлевна, тэрэнэй нүхэр Николай Алексеевич ямаршье хүдэлмэридэ ябахадаа, үнэн зүрхэнhөө, hэшхэлэрээ оролдожо хүдэллэг хоёр. Эдэ хоёр хада уулые, хүбшэ тайгые hэтэ дабан, ороор ашаа зөөжэ гү, али агнажашье ябахадаа, правлениингээ даабариие эрхимээр лэ дүүргэжэ шададаг габшагайшуул.

Нёдондо булга барилгаар энэ эвенк эхэнэрые хэншье хүсөөгүй hэн. Хойто-Байгалай газар дайдын баялигые элирхэйлжэ байhан геологуудтай али зэргээр аяншалаа, халуун хүйтэниие, хүнэ хүшэрые үзөө гээшэб! Полевой партинуудай хүтэлбэрилэгшэдэй hаhала олон баясхаланда хүртэhэн хоёр. Теэд үни удаан сагта хэмгүй ехэ ашаа зөөжэ, али холуур ябабашье, бусажа ерэхэдээ, даажа ябаhан оронуудаа бүрин бүтэнөөр, холтооhон, үрэюлhэн нэгэшье тэмдэггүйгөөр колхоздоо тушаадаг зон ха юм.

Теэд мүнөө түрүүлэгшэ эдэниие яахаяа дуудааб? Юундэ миhэлзэл, энеэбхилэн угтабаб?

— Тантай, Татьяна Яковлевна, хөөрэлдэхэ гэжэ hанаа hэм. Сошордуулжашье болохоб. Теэд яахаб, сэхынь хэлэхэл болоо хаб. Правлени, партийна организаци таанадые оро үсхэбэрилдэг фермэдэ хүдэлхөөр эльгээхэ гэжэ хэлсээбди. Мэдэнэлди даа. Арсахаяа ядахагүйт. Хүгшэрөөбди, үхибүүднай яаха гээшэб гэхэл юм бээзэ,—гэжэ түрүүлэгшэ хөөрэлдөөгөө эхилнэ. — Тиихэ ёhотойшьет, фермэмнай аяар зуугаад модоной газарта байна бшуу. Таанадhaa ондоо таарамжатай зохид хүнүүдые олоожо шадахагүй байнабди. Партийна организаци ехэл найдана гээшэл даа. Таанадтай хамта Агдыреевые. hамгантайнь эльгээхэ гэлсээбди. Павел Алексеевич коммунист хүн ха юм. Болоожо үзыт,—гээд, Петр Петрович үгээ хам гэнэ.

Үлүү үгэ хүүр дэлгэнгүй Тулбуконова тэрэ фермэ ошохо болобо. Тиимэл ха юм даа, коммунистын hэшхэл. Партийна организациин шиидхэжэ байхада, яажа арсажа болоолтойб. Коммунист Агдыреевшье баhал тэрэ дурадхалыень зүбшөөгөө бэлэй.

Энэ хадаа нёдондо хабар Калининай нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшын кабинет соо болоhон хөөрэлдөөн. Үе наhаараа орошо малшан ябаhан үүдхэлшэ бэрхэ хүнүүд фермые тушаажа абаhан байгаа. Тэрэ үедэ угаа харюусалгатайшье үе байhан. Түл абалган түлэг дундаа. Үшөө тиихэдэ үнөөхи хүбшэ тайгын эзэмди гэжэ хүсэрхэдэг баахалдайнууд эшээнhээ hая гаранги. Үлэн, хооhон гуринха юумэнүүд малдань дүгшажа байhан үе. Тэдэ үлэсхэлэн арьяатантайш урда урдаhаа харалсаха болоо hаа, малhaa байха, харин хүнүүдтэшье аюултай ушар тохёолдожо магад. Харууhанай хүсэн лэ ондэ хэрэгтэй.

Удаань үбэлэй бэлшээришье елшэр болоошохо. Тиихэлээрнь ондоо тээшээ, hайн газар бэлэрээд ябахаш. Юрэдөө, оро харууhалагшадта амарха заб сүлөө олдохо гээшэнь олоо бэрхэ даа. Тэнгэриин үдэр бүхэндэ хүл дээрээ байха. Хэды оролдоошье hааш, баhа ямар нэгэн үедэ ядалдахашье саг ушарха. Тэрэ үедэ Тулбуконовтанай эрхэ балшар хүбүүниинь ехээр гэнтэ үбшэлөөд, наhа барашоо гэhэн мэдээсэл Уоянhаа абтажа, эдэ хоёрой зүрхэ сэдьхэлые гашуудал гунигаар нэрбэбэ. Иимэ гашуудалта ушар тэдэнэй юумыень алдахуулаагүй. Үнөөхил үе наhаараа хэжэ байдаг ажалдаа үнэн зүрхэнhөө хам оролсоhон зангаараал ябаа hэн. Хэhэн ажалайнгаа урагшатайда Татьяна Яковлевна тэрэ үедэ сэдьхэлээ баярлуулан. hанаагаа заhан ажаллагша hэн.

Амжалта дээрэнь баяр. Иимэ харюусалгатай, хүндэшье ажал дээрэ найдаhандань хүрэжэ хүдэлhыень хэн мартаба гээшэб. Нютагаархиниинь тэрэнээ Ажалай Улаан Тугай орденоор шагнагдахада, баруун гарыень бахим адхажа байгаад. али зэргэ амаршалаа гээшэ hэм!

Иимэ ехэ үндэр дээдэ шагналхайрын түлөө фермын бүхы коллектив баяр баясхалангаар hанаал бололоо, сэдьхэл зүрхөө салгидүүлаа бэлэй. Баярлаха ёhотойшье тэдэнэр. Нёдондо энэ фермын байдал эрид ондоо болон хубилаа. Энэл жэлдэ hайн хэрэг үйлын эхи табяа бшуу. Жэл соо hүрэг малынь аяар 100 толгойгоор нэмээ, 122 толгой түл абаа hэн. Тэрэнэйнгээ оройдоол хоёрыень гээгээ. Энэмнай хэзээдэ үзэгдөөгүй амжалта гээшэл! Гүн тайгада байлаад, иимэ үрэ дүн туйлаха гээшэ гайхалтай бшуу. Мүнөө энэ фермын оронуудай тоо толгойнь 600 шахуу болоод байна. Энэ жэлhээ эхилжэ тус фермэ колхозойнгоо гэшүүдые, ан үсхэбэрилдэг ажахыгаа өөрынгөө үйлэдбэрилhэн мяхаар хангадаг болохонь.

— КПСС-эй XXIII съездын шиидхэбэринүүдые үнэн зүрхэнhөө hайшаанабди. Колхозойнгоо табан жэлэй түсэб бэелүүлгэдэ али бүхы арга шадалаараа өөhэдыгөө хубита оруулхые оролдохо зорилготойбди. Мүнөө гол шухала юумэмнай гэхэдэ, бүхы hүрэгэйнгөө хахадые эхэ мал болгохо гэhэн тэмсэл болоно. Тиигэбэл табан жэлэй эсэстэ мүнөө байhан hүрэгэе хоёр дахин олон болгожо шадахабди,—гэжэ фермые даагша энэ коммунист эхэнэр хөөрэжэ hууна hэн.

Горитойл түсэбтэй орошод байна даа. Тэрэнь дүүргэгдэхэл. Тэрэ түсэбые эдэ сухаришагүй зоригтой коммунистнүүд лэ хүсэлдэнь хүргэхэ байна ха юм. Шэнэ амжалта туйлахыень хүсэел даа. эдэ аяар холынгоо нүхэдтэ.

А. КУШНАРЕВ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: оро үсхэбэрилдэг фермые даагша коммунист Т. Н. Тулбуконова.

Авторай фото.

ОЛОНИИТЫН ТРИБУНА

[illegible] юhэдэхи зуун жэлэй агуу [illegible] нэлтүүдэй нэгые—ородой эрдэмтэн А. С. Поповой радио зохёон бүтээлгые тэмдэглэнэ. Хори нэгэ [illegible] саада тэ Советскэ правительствын тогтоолоор гаргагдаhан «Радиогой hайндэрые» манай оронда хаа бүхэн тэмдэглэнэ.

Мүнөө радио ганса хэлхээ холбоо [illegible] хэрэгсэл бэшэ болонхой. Манай орон дотор радио хадаа ажалшадые коммунис ёhоор хүмүүжүүлгын, марксизм-ленинизмын агуу үзэл сурталые, манай партиин [illegible] болон ленинскэ политикые олгуулхын, нэбтэрүүлхын хүсэтэй зэбсэг болонхой.

КПСС-эй ЦК-гай октябриин (1964 оной) Пленумэй hүүлээр бүри ехэ болонхой. Радио болон телевидениин дамжуулгануудта совет арадай ажабайдал болон революционно зүй дүршэл, манай партиин политическэ болон эмхидхэлэй ажал ябуулгын темэнүүд улам шангаар соностоно болоо. Жэшээлхэдэ, КПСС-эй ЦК-гай мартын Пленумэй hүүлээр Буряадай радиогой болон телевидениин дамжуулгануудта: үйлэдбэриин hайжаруулгын, колхоз, совхозуудай экономическа талаарнь бэхижүүлгын, ажахын тоосоо нэбтэрүүлгын, ажахынуудай байгуулгын hайжаруулгын, ажалай hалбари [illegible] нэгэн адли мэргэжэлтэ [illegible] ниилүүлгын, бата бэхи тэжээлэй базаа байгуулгын, газар тариалангай культурые дээшэлүүлгын асуудалнууд шухала hуури эзэлнэ.

КПСС-эй ЦК-гай сентябриин Пленумэй шиидхэбэридэй дашарамдуулан «Экономистын трибуна» гэhэн таhаг манай радиодо бии болоо hэн. Энэ таhагта предприятинуудай ахалагша экономистнууд хэлээ. Тэдэнэй хабаадалгатай дамжуулгануудай [illegible] «Ажалые эрдэм ухаанай заабариин ёhоор эмхидхэхэ» тухай хөөрэлдөөн гэhэн хэдэн дамжуулгануудые онсо тэмдэглэхэ хэрэгтэй.

КПСС-эй ЦК-гай сентябриин Пленумhээ урид эхилhэн энэ дамжуулганууд партиин XXIII съездэдэ бэлдэжэ байhан үедэ улам дэлгэрэнгы болгоо. Республикын предприятинуудай үльгэр жэшээ дээрэhээ ажалые эрдэм ухаанай заабариин ёhоор эрхилхэ дүй дүршэл тухай элэ дамжуулганууд соо хэлэгдэжэ байгаа.

КПСС-эй XXIII съездын шиидхэбэринүүдые үүсхэгдэhэн политическэ болон үйлэдбэриин ехэ дэбжэлтын оршон байдалда совет арад мүнөө жэлэй «Радиогой hайндэрые» тэмдэглэжэ байна. КПСС-эй XXIII съездын шиидхэбэринүүдые болон материалнуудые үргэнөөр тунхаглаха, тэдэниие дүүргэлгэдэ түлхэлгэ болгохын тулада манай оршон үеын [illegible] совет радио болон телевидениие мүнөө байгуулдаг.

КПСС-эй XXIII съездэдэ бэлдэжэ байhан үедэ радиогой болон телевидениин программануудаар: «Съездhээ съезд хүрэтэр», «КПСС-эй XXIII съездын директивэнүүдэй проект зүбшэн хэлсэнэбди», «Манай нютагайхид — съездын делегадууд», «Партиин съездые угтуулан» гэhэн нийтэ гаршагтай дамжуулганууд хэгдээ байгаа.

КПСС-эй XXIII съездын нээгдэхын урда тээхи үдэрнүүдтэ: «Буряадай ажалшад түрэл партиингаа съездые хүтэлэн угтанаб» гэhэн удхатай дамжуулганууд hайн байгаа.

«Хүсэл бодолоо, ажал хэрэгээ — парти, шамдаа зорюулнабди» гэhэн хахад часай дамжуулгада съездын урда тээхи мүрысөөндэ ямар хүбитэйгөөр оруулаабибди, партиин Директивэнүүдые хайшан гэжэ бэелүүлхэбибди гэжэ элдэб мэргэжэлэй хүнүүд хэлэлгэдэ хабаадалсаhан байгаа.

Мүн тэрэ үедэ съездэдэ зорюулагдаhан уран зохёолой хүгжэмтэ дамжуулганууд хэгдэhэн байна.

КПСС-эй XXIII съездын hүүлээр радиогой болон телевидениин программануудта КПСС-эй ЦК-гай тоосоото элидхэл, съездын резолюци, арадай ажахые хүгжөөхэ табан жэлэй түсэб тушаа Директивэнүүд тусгай дамжуулганууд хэгдэhэн байна.

«Партиин түсэб — манай түсэб» гэhэн нийтэ гаршаг доро предприятинуудай, барилгануудай, колхоз, совхозуудай коллективүүдэй партиин табиhан зорилгонуудые ажабайдалдаа бэелүүлхын түлөө хэжэ байhан тэмсэл тухай хэлэгдэhэн байха.

КПСС-эй XXIII съездэ хабаадалсаhан олонхи делегадууд манай радиогоор үгэ хэлэжэ, арадай ажахын болон соёл культурын хүгжэлтын асуудалнууд тухай хөөрэhэн байха.

Промышленна предприятинуудта, барилгануудта болон колхоз, совхозуудта ажал хүдэлмэриие саашадань hайжаруулха тухай асуудалаар хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэд манай радиогоор үгэ хэлөөhэн байна.

Радиогой пропагандын болон агитациин агуу ехэ зэбсэг болохо байhан тухай В. И. Ленинэй хэлэhэн үгэнүүд тон зүб. Хүнэй хэлэhэн үгые холо зайда дамжуулха аппаратурануудые байгуулха хэрэгтэй гэжэ эрдэмтэдтэ, мүн инженернүүдтэ Ленин ходо захидаг байhан юм.

Совет радио тухай Ленинэй бодомжолhон юумэнүүд мүнөө гүйсэд бэелүүлэгдэнхэй.

«Саарhа гээшые, холо ойрые мэдэхэгүй газетэ» гэжэ Ленинэй нэрлэhэн совет радио манай орон дотор урдань харагдаа үзэгдөөгүй ехээр хүгжэнхэй. Мүнөө үедэ Советскэ Союзай хүн зон ганса Эхэ оронойнгоо ниислэл Москвааhаа бэшэ, мүн республика, хизаар болон областьнуудайнгаа түбүүдhээ дамжуулганuудые шагнажа байдаг.

Манай Буряад орондо ехэ ехэ тосхонуудта барандаа радио шагнадаг болонхой.

Манай Эхэ орон телевидениие анха түрүүн бэелүүлhэн гэжэ тоолоходо болохо. XX зуун жэлэй эхеэр Петербургын технологическа институдай профессор Борис Львович Розинг зураглалые холо зайда дамжуулха асуудалые шиидхэжэ эхилээ hэн. Телевидениин эгээ түрүүшын үзэгдэлнүүдые дамжуулга 1931 ондо хэгдэжэ туршагдаhан юм. СССР-тэ фашис Германиин добтолhон бузар дайнай үедэ энэ хэрэг таhалдуулагдаа бэлэй. Дайнай дүүрэhэн хойно 1945 ондо Москвагай телецентр Европодо эгээ түрүүшынхеэ телевидениин дамжуулга хэжэ эхилээ hэн.

Мүнөө үедэ 120 телевидениин студинууд ажаллажа байдаг. Тэдэнэй тоодо манай Буряадай телевидени табадахи жэлээ ажаллажа байна.

Ороной түбэй телевидениин дамжуулганууд мүнөө үедэ юhэн союзна республикануудаар, ороной бусад зуугаад томо городуудаар хэгдэжэ байдаг.

Үнгэрэгшэ жэлэй апрель hарада «Молния-1» гэжэ спутнигые замбуулинай замда табиhан байгаа. Тэрэнэй борт дээрэ телевидениин болон холын радио-холбооной аппаратуранууд тодхогдоhон байха юм. Мүнөө үедэ тэрэ спутнигай ашаар телевидениин программа яhала hайнаар дамжуулагдана. Хэдыхэн сагай үнгэрхэдэ, хоёр-гурбан жэл болоод байхада, Буряад орон түбэй телевидениин программые тэрэ спутнигай ашаар дамжуулан абаха аргатай болохо юм.

Москвада, Останкинада туйлай ехэ барилга — бүхэсоюзна телецентрэй 520 метр үндэртэй аранга баригдаха юм. Октябриин социалис революциин табин жэлэй ойн үдэр болотор энэ барилга ашаглалгада оруулагдаха ёhотой. 1968 ондо үнгэтэ программануудые дамжуулга бэелүүлэгдэхээр хараатай.

Энэ табан жэл соо Сибириие, Алас-Дурна зүгэйхидые, тэрэ тоодо манай республикые хангаха хүсэ ехэтэ радио-дамжуулгын станцинууд баригдаха юм.

КПСС-эй XXIII съезд радио-дамжуулгын болон телевидениин хүдэлмэрилэгшэдэй урда тон шухала зорилгонуудые табиhан байна.

«Бүхы совет хүнүүдэй марксистско-ленинскэ үзэл сурталые, политическэ болон культурна хүгжэлтые бүридүүлхын тулада хэблэлые, радиое, телевидениие болон киное гүйсэд дүүрэнээр хэрэглэхэ шухала» гэжэ КПСС-эй ЦК-гай тоосоото элидхэл тушаа резолюци соо хэлэгдэнэ.

Буряадай радиокомитедэй хүдэлмэрилэгшэд партиин шиидхэбэринүүдые бэелүүлхын тулада тон ехэ оролдолго гаргаха ёhотойбди гэжэ hайн мэдэнэ. Теэд манай ажал хүдэлмэридэ дутуу дундануд яhала бии гэжэ өөhэдөө мэдэнэбди.

Тиибэшье КПСС-эй XXIII съездын шиидхэбэринүүдые али олониитэдэ ойлгуулхын тулада бүхы шадабари дүршэлөө гаргаха ёhотой болонобди. Манай радио, телевидени совет хүнүүдые зүбөөр хүмүүжүүлхын тулада үдэр бүри оролдолго гаргаха ёhотой.

Радио-дамжуулгын болон телевидениин хүдэлмэрилэгшэдэй энэ ехэ үүргэнэ дүүргэжэ шадаха байhаниинь лабтай.

Ц. МИТЫПОВ,
Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи радио, телевидениин комитедэй түрүүлэгшэ.

Улаан-Үдын горпромторгын 6-дахи магазинда «Вефрадий», «Сирус», «Серенада», «Рекорд», «Юность», «Эстония-М», «Арфа», «Реганда» гэжэ шэнэ радиоприёмнигууд, мүн «Юность», «Спидола», «Огонек», «Чайка», «Березка», «Рубин-106», «Изумруд», «Темп-6М» гэжэ телевизорнүүд олоор худалдагдана. Тус магазин hарынгаа түсэб холо үлүүлэн дүүргэнэ. Зураг дээрэ (баруун гарhаа): Виктория Матвеева, Татьяна Ачитуева, Галина Кудрякова гэгшэд hайндэрые амжалтатайгаар уттаа.

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

СОВЕДЭЙ ХҮДЭЛМЭРИ

ШУХАЛА АСУУДАЛ

Байгша оной апрелиин 27-до Улаан-Үдын Советскэ райсоведэй сесси боложо, тэрэнэй ажаhуудалай болон социалис хуули сахилгын саг үргэлжын комиссинуудай хүдэлмэри тухай асуудал зүбшэн хэлсэгдэбэ.

Арад зоной культурно-ажаhуудалай хүдэлмэриие эрхилхэ комиссиин түрүүлэгшэ, депутат нүхэр Седунов хотын энэ районой ажаhуугшадай сөнгэлиг hайхан байра байдал хангаха талаар нилээд хүдэлмэри хэгдэжэ байhан тухай мэдээсээ. Нютагай Соведэй hунгалтаhаа хойшо район дотор олон гэр байранууд капитальнаар заhагдаа. Олон талмайнууд түхеэрэгдэжэ, элдэб жэмэстэ болон бусад модонууд hуулгагдаа, сэсэрлигэй талмайнууд түхеэрэгдээ. Эгээ мүнөө үедэ ниислэл Улаан-Үдэ хотын 300 жэлэй ойе угтуулан, хото дотор хаа хаанагүй модо, элдэб үнгын сэсэгүүдые элбэг ехээр тариха ажал зохёохоор хараалагдана. Гэбэшье тус комиссиин хүдэлмэридэ дутагдалнууд олон бии. Хотын гол үйлсэнүүдэй болон гэр байрын хашаануудай хог богые сэбэрлэжэ, арюун сэбэр, эмхи гуримтай байлгаха ажалые хангажа үшөөл шаданагүйбди. Магазинууд, эдеэ хоолой зарим предприятинууд гэр байрынгаа газаагуур яар ябта болотор бараанай хайрсагуудые обоолоод, нобшо ноо хойдоо дарагдажа байдаг. Оперо, балетэй театрай дэргэдэхи хашаагай хаалга эмдэрхэй, зарим магазинуудай гаршагууд hарюу хадаглаhан, хангиржа hанжашаhаншье байха юм. Теэд иимэ үзэмжэгүй байдал тэдэ зургаануудай хүтэлбэрилэгшэдэй hанаа зобооногүй. Иимэ ябадалтай депутадууд, саг үргэлжын комиссиин гэшүүд эбсэхэ ёhогүй, хэлэхэ, hануулха, тэмсэхэ зэргэтэй.

Социалис хуули сахилгын хэрэгые эрхилhэн саг үргэлжын комиссиин түрүүлэгшэ нүхэр Минаев тус комиссиин ажал ябуулга тухай элидхэбэ. Энэ үедэ комиссиин гэшүүд шэлэй завод болон hээгы гуталай фабрика дээрэ ажалай аюулгүйе хамгаалха байдалые шалгаhан, мүн ажал хүдэлмэриhээ хулжагшад, залхуу зайран этэгээдүүдтэй тэмсэхэ, тэдэниие хүдэлмэридэ түбхинүүлхэ зэргын хэмжээнүүдые ябуулhан байха юм. Эдэ бүгэдэ яhала hайн үрэ дүнтэй байгаа. Теэд энэ хүдэлмэридэ комиссиин гэшүүд бултадаа эдэбхитэйгээр хабаадалсанагүй. Саашадаа ябуулха ажалайнгаа түсэбтэ комиссиин гэшүүн бүхэниие эдэбхи үүсхэлтэйгээр энэ хүдэлмэридэ хабаадуулхаар хараалагдана гэжэ нүхэр Минаев элидхэбэ.

Эндэ үгэ хэлэгшэд ВЛКСМ-эй райкомой секретарь нүхэр Щебляк, районой милициин таhагай начальник нүхэр Богачев, депутат Аржигаров, арадай судья Костылева болон бусад Советскэ районой Соведэй саг үргэлжын комиссинуудай ябуулhан ажалай амжалтые тэмдэглэхэ зуураа, хотын арюун сэбэр байдалые хангаха, архиншад, хулигануудтай тэмсэхэ талаар хүдэлмэрёо улам шангадхаха тухай hанамжа дурадхалнуудые оруулhан байна.

Саг үргэлжын комиссинуудай хүдэлмэриие hайжаруулха тушаа дэлгэрэнгы тогтоол сесси баталан абаба.

Д. КОЛМАКОВ,
«Буряад үнэн» газетын олониитын таhагай гэшүүн.

МАНАЙ ИЛАЛТЫН ТУЯА

Советскэ Союзай маршал В. Д. СОКОЛОВСКИЙ

Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуу ехэ дайне совет арадай, тэрэнэй сэрэгшэдэй илалта түгэсөөр дүүргэhэнhээ хойшо 21 жэл үнгэрөө. Фашизмые дараhан манай илалта дэлхэйн бүхы хэрэг үйлэнүүдэй хүгжэлтэдэ ашатай үрэтэйгөөр нүлөөлhэн байна. Дайнай хойтохи үе соо СССР-эй хүсэ шадал бүри ехэ болоо, дэлхэй дээрэ алдаршаhан тэрэ хүндэнь улам үргэгдөө. Нэгэ үгэ зорилготой, аха дүү ёhоной холбоо барисаатай, сүлөөтэ арадуудай ехэ нэгэдэл — дэлхэйн социалис байгуулалта бүрилдэн мандаад, улам бэхижэжэ байнхай. Уласхоорондын коммунис, хүдэлмэришэнэй хүдэлөөн улам үргэдөө, бүри бэхижээ. Арадуудай национально-сүлөөрэлгын тэмсэл хэзээдэшье үзэгдөөгүй ехээр бадаран дэлгэрээ.

Партиин XXIII съездын шиидхэбэринүүдые, шэнэ табан жэлэй түсэбые бодото дээрэнь бэелүүлхэ зохёон байгуулхы ажал ябуулгын орон дотор дэлгэрүүлэгдээд байхада совет арад, тэрэнэй зэбсэгтэ хамгаалагшад Илалтынгаа Үдэрые тэмдэглэжэ байна. Манай арадай алхам бата дорюун. Эдэнэй габшагай ажалаар табан жэлэй түсэб hайнаар дүүргэгдэжэ эхилээ.

Бүхы дэлхэйн промышленна продукциин табанай нэгэ хуби шахууе бүтээдэг манай орон обществодо шухала али бүхы баялигуудаа саг үргэлжэ арьбадхана, коммунизм тээшэ зорилhон алхамаа улам түргэдхэнэ. Энэ ушар совет хүнүүдэй зүрхэ сэдьхэлдэ омогорхол түрүүлнэ, хилын саанахи манай ханинарые баясуулна. Болгариин «Отечествен фронт» гэжэ газетэ коммунизм байгуулгын хэрэгтэ СССР-эй туйлаhан амжалтануудаар баясан, hайхан иигэжэ бэшээ: «Совет хүгжэлтэ дэбжэлтэ—мүнөө сагай үнэхөөрэйе гайхамшаг илалта болоно. Залжээтэ табан жэлынь—баатар арадай зориг түгэс дабшалтын эхин, пролетарска интернационализмын гол ёhонуудта КПСС-эй бүхы совет арадай үнэн байдагай али тодо гэршэ жэшээ мүн».

Бүтээхэ, зохёохын тулада амгалан байдал айхабтар шухала. Бодото баримтануудhаа харахада, СССР-эй экономикын хүгжэлтэ Совет гүрэнэй уласхоорондын байдалда, дэлхэйдэхи бүхы оршон байдалда ашатай үрэтэйгөөр нүлөөлhэн, нүлөөлжэ байхадань, дэлхэйн оршон байдал манай түсэбүүдтэ, ороной ажахын хүгжэлтэдэ эршэ темп ба алас саашанхи арга боломжонуудта мүн лэ эли бодо нүлөөлдэг байна. Энэ ушарые үнгэрэгшэ дайн элирхэйлээ бэшэ аал? Тиихэдэ 20 миллион үлүүтэй совет хүнүүд ами наhаяа алдаhан, ороной национальна баялигай 30 шахуу процент хохидолдо ороhон байгаа. Фашис зэрлиг дээрмэшэдэй тохёолдуулhан гарза хохидолhоо уламжалан, гурбадахи табан жэлэйнгээ түсэбые дүүргэжэ шадаагүй hэмди. Гэхэтэй хамта хэдэ хэдэн янзын шухала продукци үйлэдбэрилгэ хороhон, хүдөө ажахын хүгжэлтэ нилээд удаарhан юм.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай жэлнүүдтэ, илангаяа түрүүшынь үедэ, совет арад туйлай ехэ бэрхэшээл үзөө бэлэй. Энэ хадаа манай Эхэ ороной үзэhэн бүхы дайнуудhаа эгээн хүндэ, эгээн ехэ худалдаатай дайн байгаа. Илаhан социализмын ороной, бүхы түрүү хүн түрэлтэнэй хуби заяан энэ харатай, хэрзэгы дайсантай тулалдаhан хатуу шанга байлдаан дотор шиидхэгдээ hэн.

СССР-тэ гитлеровскэ Германиин добтолон ороходонь, Совет ороной Зэбсэгтэ Хүсэнүүдые тон багахан болзор соо бута сохихо, Совет социалис гүрэниие үгы хэхэ арга олохо бэзэбди гэжэ империалистнууд hанаhан байха. Теэд, манай арадай, сэрэгшэдэй баатар габьяата тэмсэл дайсанай багсаамжа, тухайламжануудые буруу hүргөө. СССР-эй газар дайда руу гитлеровецүүдэй холо нэбтэрэн ороодшье байхадань, Совет Армимнай самолёдуудаар, танкнуудаар, сэрэгэй бусад техникээр дуталдабашье, зоригоо хухараагүй, харин асари ехэ фронт дээрэ угаа эдэбхитэйгээр дайллалдаа бэлэй.

Бүхы совет арад арюун нангин дайнда, социалис Эсэгэ ороноо хамгаалхын тула жагсан бодоо hэн. Оронаймнай экономико тон богонихон болзор соо сэрэгэй гуримда оруулагдаhан, фронт тыл хоёр нягтаар эмхидхэгдэн жагсаагдаhан юм. Манай арад зон дайлалдажа байгаа частьнууд, соединенинүүдтэ танк ба самолёдуудые, буунууд, пулемёдуудые, эдеэ хоол болон хубсаhа хунар улам ехээр эльгээдэг болоо hэн. Фронт дээрэ, тыл дотор агууехэ илалта шэрээгдэн бэлдэгдээ бэлэй.

СССР-эй Зэбсэгтэ Хүсэнүүд бүхы арадай зүгhөө дэмжэгдэн, удаан дайлалдажа, 1941 оной hүүл тээшэ Москвагай оршондо, 1942 оной hүүл багта Сталинградай оршондо, 1943 оной зун Курскын, Орёлой, Харьковай, Смоленскын оршондо немец-фашис сэрэгүүдые hамна бута сохёо hааб даа. Арбан удаа айхабтар шанга сохилтонуудай хэгдэhэнэй hүүлээр, 1944 ондо манай ороной оршом соохоо гитлеровецүүдые намнан гаргалга түгэсхэгдөөд, дайнай ябуулга дайсанай газар дээрэ хэгдэдэг болоhон. Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай дүүрэхэ 1945 ондо Совет Армимнай Берлин хүдар амжалта түгэсөөр добтолон, дайсанаа даража, дархан солоёо дуудуулаа бэлэй.

Фашизмые дараhан илалта КПСС-эй сэсэн мэргэн ударидалгын ашаар туйлагдаhан юм. Ленинскэ парти зориг бадаруулма уряагаараа, эсэшэ сусашагүй ябуулгаараа, манай хэрэгэй үнэн зүбтэ ехээр этигэдэгээрээ совет хүнүүдые габшагай ажалдаа, дайшалхы баатаршалгада зоригжуулдаг байhан.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуу ехэ дайнай үедэ манай туйлаhан илалта юу харуулааб гэхэдэ, сүлөөтэ ажалай баяр, ажабайдалай зол жаргал үзэhэн арад зоной зориг хухалха хүсэн дэлхэй дээрэ байхагүй гэжэ элирүүлээ. Совет арад, тэрэнэй Зэбсэгтэ Хүсэнүүд гитлеровскэ Германиие, милитарис Японие hамна сохижо, СССР-тэ, бусад социалис оронуудта добтолхо hанаатай байhан бүхы дайсадай обыень дараа.

Фашизмын үй дэлдэгдэhэнhээ хойшо 21 жэл үнгэрөө. Тиигэбэшье манай илалтын туяа мүнөө хүрэтэр залирнагүй: дэлхэй дээрэ бата бэхи эб найрамдал мандуулхын түлөө, демократиин ба социализмын түлөө саашанхи тэмсэлэй замые хүн түрэлтэндэ гэрэлтүүлэн заажа байна. Ажабайдалые социальна талаарнь шэнэдхэн хубилгаха, тэрэниие демократическа, социалис ёhоор эмхидхэн байгуулха тэhэн арадуудай хүсэл эрмэлзэл капитализмын удамаршадай хоро шарые бусалгана. Империалистнууд түүхын ябасые өөрын гөө ашаг туhада хубилгаха гэжэ али болохоор оролдон, хүсөөэ хамтадхан нэгэдхэнэ, алдагдаhан юумэеэ бусаахын тула—аргатай газартань hөөргэдэн добтолоодшье үзэнэ.

Американска империалистнуудай Вьетнамда үүдхэhэн дайниинь арадуудай амгалан тайбан байдалда илангаяа ехэ аюул тохёолдуулжа байна. Океан далайн саанахи дээрмэшэд энэ ороной газар дайдые өөрынгөө шэнэ зэбсэг, сэрэгэй техникэ ба хорото газуудые туршаха полигоной түхэлтэй болгоо. 240 мянга гаран американска солдадууд, авианосецууд ба хүсэтэ бомбардировщигууд вьетнам патриодуудта эсэргүү шэглүүлэн табигданхай. Вьетнамдахи хорото ябуулгаяа үргэдхэхын тула США-гай конгресс hаяшаг 13 миллиард доллар нэмэжэ hомолоо.

Американска империалистнуудта эрид шанга харюу үгэжэ байгаа баатар габьяата вьетнам арадтай бүхы түрүү хүн түрэлтэн hаналаа нэгэдэн талархана. Советскэ Союз, бусад социалис оронууд Вьетнамда шухала туhаламжа үзүүлжэ байнхай. Сүлөөдэ дуратай вьетнам арадта эсэргүү хорото дайнай шабар худар шэхэндээ тулаhа шаагдаhан, океан далайн саанахи эзэрхэг түримхэйшүүл морально-политическэ талаараа бүри ехээр түригдэн таhаржа байнхай.

Баруун Германиин империализм НАТО-гой талаар үмэглэгшынгөө, ханиингаа туханда хүрэжэ байна. ФРГ бол Европодохи уласхоорондын байдалые бүри ехэ түгшүүрилдэ оруулан, США-гай гол союзнигынь, эндэхи дайнай аюулай туламтань болоhо байнхай. Гитлерые засагта оруулhан тэдэл монополис бүлэгүүд мүнөө Бонной политикые тодорхойлно. Баруун Германиин милитаристнууд США-гай, НАТО-гой бусад гүрэнүүдэй hайшаал дэмжэлгээр ядерна зэбсэг абахые оролдон, өөhэдынгөө үhөө хяhаанай абьяас шуналые улам дэбэргэн hүжэрөөнэ. Эдэнэр Европын картые хубилган эсхэхэ, хилын тэмдэгүүдые урилуулха, дэлхэйн хоёрдохи дайнда илагдаhанай түлөө харюугаа абаха гэжэ оролдоно.

Эдэ бүгэдэнhөө харахада, империализмын эзэрхэг шунахай аашань буураагүй, харин улам hүжэрөөд, уласхоорондын байдал бүри шанга болонхой байна. Тиимэhээ Советскэ Союз, бусад социалис оронууд оборонно хүсэ шадалаа улам бэхижүүлхэ ушартай болоно.

Ленинэй партиин эмхидхэн байгуулhан, хүмүүжүүлэн болбосоруулhан СССР-эй Зэбсэгтэ Хүсэнүүд Совет Эхэ орондо эзэрхэг түримхэйшүүлэй добтолгоhоо сахан хамгаалха найдамтай хуяг болонхой. Совет экономикые, эрдэм болон техникые хүгжөөхэ хэрэгтэ амжалтануудай туйлагдаhанай ашаар манай армиин, авиациин ба флодой дайшалхы хүсэн жэлhээ жэлдэ улам нэмэнэ. КПСС-эй XXIII съезд дээрэ тэмдэглэгдэhэнэй ёhоор, hүүлэй үедэ стратегическэ шэглэлтэй ракетнэ сэрэгүүд хурдан түргэнөөр хүгжөөгдөө; далайнай флот уhан доогуур ябадаг атомна ракетнэ онгосонуудаар hэлбэгдээ. Эдэ хүсэнүүд эзэрхэг түримхэй дайсанай амыень тата ха, дайнай болоо hаань—тэрэниие бута зада сохихо гол зэбсэг болоно. Стратегическэ ядерна зэбсэгэй хажуугаар тактическа ядерна зэбсэгүүд, илангаяа хуурай газарай сэрэгүүдэй, Далайн-Сэрэгэй Флодой хэрэглэхэ зэбсэгүүд олоор бүтээгдээ. Гэхэтэй хамта сэрэгүүдэй юрын зэбсэгүүд мүн лэ зохихо тэнсүүри хэмжээн соогоо түхеэрэгдэнхэй. Оносотой мэргэн зенитно-ракетнэ түхеэрэлгэнүүд бии. Дайшалхы самолёдуудай ехэнхи хубинь шэнэдхэгдээ. Эдэ бүгэдын ашаар совет сэрэгүүд мүнөө эгээн шанга, дайшалхы хүсэтэй болонхой.

Патриотическа, интернациональна үүргээ эрхим hайнаар бэелүүлхэбди гэжэ совет сэрэгшэд Илалтын Үдэрөөр дашарамдуулан, түрэл партияа, арадаа найдуулна.

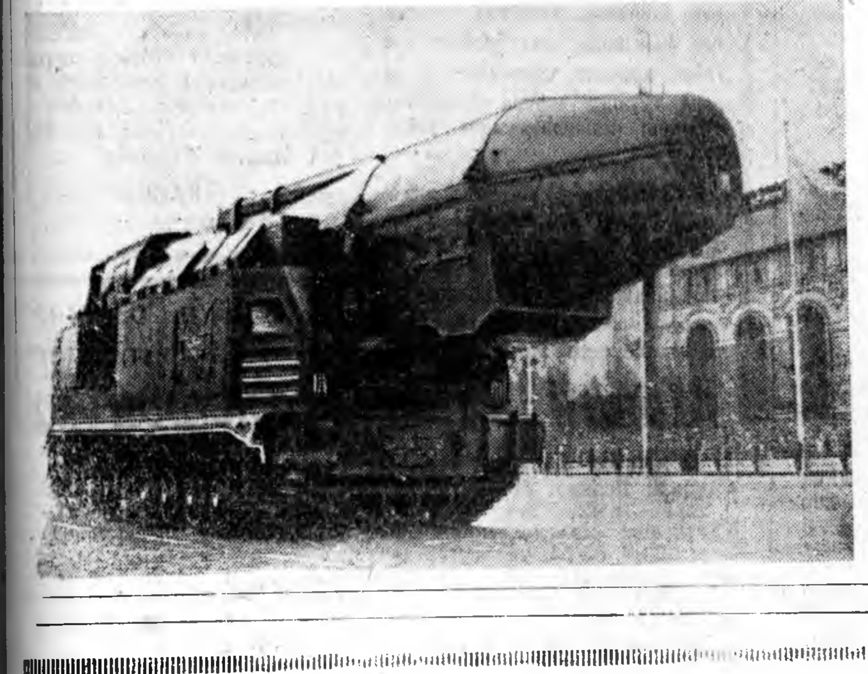

1966 оной Майн 1-нэй hайндэр Москвада. Московско гарнизоной сэрэгүүд Улаан талмай дээрэ жагсаалаараа гараба. Зураг дээрэ: хатуу түлишэ хэрэглэдэг, дундуур зайда ниидэдэг ракетэнүүд парадай үедэ харуулагдаа. Дэлхэй дээрэхи ондоо нэгэшье орон иимэ зэбсэгтэй болоодүй юм.

ТАСС-ай фотохронико.

ГЕРОЙ ОЛДОО

Киргизэй Беловодско районой автобазада аккумуляторщигаар хүдэлдэг, 52 наhатай Степан Сушёвто энэ хабар ехэ баяр заяагаа. Тэрээндэ СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй нэрэhээ Ленинэй орден, алтан одон медаль барюулагдаа. Энэ шагнал хайрань зоригто сэрэгшые хори гаран жэл болоhон хойно олобо.

...Энэ ушар 1943 оной намар болоhон. Автоматчигуудай взводые командалдаг ахалагша сержант Степан Сущев Днепр мүрэн гаталалгын үедэ онсо шалгараа hэн. Бүтүү манан соогуур өөрынгөө сэрэгшэдые анха түрүүлэн гараса тээшэ абаашаба. Энэ взводойхид аюулhаа айнгүй, гарта ороhон лэ юумээр—хабтагайгаар, буугай хүрзөөр, гараараашье hэльбэдээд...

Сушёвой взводойхид зохид газар эзэлээд, эрье дээрэ байhан немецүүдэй бүхы пулемёдуудые үгы хэжэ, бүхы полкынгоо мүрэниие гаталха зам нээжэ үгэhэн.

Взводынь урагшаа дабшаба, теэд тэдэнэй дунда Сушёв байгаагүй. Днепрэй баруун эрьедэ гарахын түлөө байлдаанай үедэ хүндөөр шархатаад, медсанбадта ороhон, hүүлээрнь лазаредтэ абаашагдаhан байгаа.

Алексей КОМАРОВ. АПН.

ХИЛЫН СААНАhАА
ТЕЛЕФОН • ТЕЛЕГРАФ • РАДИО

ГЭС ХОЛЛОЙ МЭДҮҮЛГЭ

НЬЮ-ЙОРК, майн 5. (ТАСС). США-гай Коммунис партиин хүтэлбэрилэгшэдэй нэгэн Гэс Холлые Маккарэнай уршагта хуулиин үндэhөөр хэhээхэ гэhэн сүүдэй мүрдэлгые Колумбия гэдэг федеральна округой сүүдэй түрүүлэгшэ болюулба.

Энээнтэй дарашамдуулан, Гэс Холл иигэжэ мэдүүлээ: «Энэмнай сүүдэй талаар туйлагдаhан илалта болоно. Иимэ мүрдэлгэ үүдхэгдэхэ ёhогүй байтаа. Энэнь США-гай конституцие карюусалтагүй, бүдүүлигээр эбдэнэ. Гэхэ зуура, Маккарэнай хуулиин ёhоор ерээдүйдэшье сүүдэй мүрдэлгэ дахинаа хэгдэжэ болохо. Тиимэhээ демократиин түлөө тэмсэлээ хэзээдэшье зогсоожо болохогүй байна. Тэрээнhээ гадна, энэ ушар Коммунис партиин, тэрэнэй хүтэлбэрилэгшэдэй элеэр хэдэг ажал ябуулгада саг үргэлжэ аюул тохёолдуулна.

Демократида харша, конституциин ёhо гуримуудые дабаhан эдэ бүхы гуримуудые хүсэд бүрин үгы хэбэл, манай орон дотор демократическа сүлөө хангагдажа болохо байна».

Социалис интернационалай конгресс

СТОКГОЛЬМ, майн 5. (ТАСС). Социалис интернационалай X конгресс эндэ мүнөөдэр нээгдээ. Майн 8 хүрэтэр үргэлжэлхэ юм.

Энэ конгресстэ Баруун Европын, Азиин, Африкын ба Америкын социалис, социал-демократическа партинуудай түлөөлэгшэд суглараба. Социалис, социал-демократическа партинуудай 13 миллион гэшүүдые түлөөлhэн 50 ороной делегацинууд уригдаанхай.

Конгрессэй зүблэхэ зүйлдэ хэдэн асуудал табигдаа.

«Уласхоорондын байдал» гэhэн асуудалаар Т. Эрландер, В. Брандт гэгшэд элидхэл хэбэ. «Уласхоорондын байдалhаа уламжалан Европодо шиидхэгдэхэ зорилгонууд» гэhэн асуудалаар Ги Молле, Дж. Браун, Б. Крейский гэгшэд элидхэл хэхэнь.

«Шэнэ оронууд ба тэдэнэй хүгжэлтэ» гэhэн асуудалаар хүгжэжэ байгаа оронуудай түлөөлэгшэд элидхэл хэхэ.

Кениин табан жэлэй түсэб

ЛОНДОН, майн 5. (ТАСС). Кениин правительство оронойнгоо экономикые хүгжөөхэ табан жэлэй (хубилгагдаhан) түсэб мүнөөдэр тунхаглаа. Президент Джомо Кениатын хэлэhэнэй ёhоор, энэ түсэбөөр хараалагдаhан хэмжээнүүд «аграрна революцитай» адлидхажа боломоор байна. Энээн тухай Рейтер агентствын корреспондент Найробиhоо мэдээсэбэ.

Франциин правительствын шиидхэбэри

ПАРИЖ, майн 5. (ТАСС). НАТО-до хабаатай оронуудай сэрэгэй самолёдууд Франциин территори дээгүүр ниидэхын, Францида буухын тула байгша оной июниин 1-hээ хойшо hара бүри Франциин засагаархидhаа зүбшөөл абадаг болохонь. НАТО-гой бүхы гэшүүдтэ Франциин правительствын эльгээhэн нотонуудhаа энэ ушар элитэ болоо. Энээнэй урда тээ иимэ зүбшөөл бүхэли жэлээр, тиихэдээшье ёhын тэдысэ абтадаг байhан юм.

Иимэ хэмжээн тон түрүүн Холбоото Штадуудай агаарай-сэрэгэй хүсэнүүдтэ хабаадаха болоно. Юундэб гэхэдэ, хэблэлэй элирхэйлэн бэшэhэнэй ёhоор, США-гай сэрэгэй самолёдууд Франциин газар дээгүүр жэл соо зуу мянга тухай ниидэлгэ хэдэг байна.

Мэлзээд hуухань бэрхэтэй болоо

НЬЮ-ЙОРК, майн 5. (ТАСС). Вьетнамдахи дайн улам hүжэрөөгдэн. Лаос ба Камбоджо худар шэлжүүлэгдэжэ байhан ушарые Холбоото Штадуудай нюуха, мэлзэхэнь улам бэрхэтэй болож байнхай гэжэ АП-гэй корреспондент Д. Хайтауэр Ил Вашингтонhоо дамжуулба.

Лаосой ба Камбоджын территори худар дайнай ябуулгын шэлжүүлэгдэжэ байhан тухай хоёр мэдээсэл hүүлэй гурбан хоногой турша соо тунхаглагдаа. Лаостохи агаарай байлдаануудай үедэ ушарhан гэмтэл хохидол тухайда обороныин министерство анха түрүүшынхеэ мэдээсэбэ.

Урда Вьетнамда рис дутана

ЛОНДОН, майн 5. (ТАСС). Рис газаашань ехээр таргажа худалдадаг байhан Урда Вьетнам мүнөө хүн зонойнгоо хоолойе тэжээхын тула Холбоото Штадуудhаа рис улам ехээр асардаг болоод байнхай. Дайн байлдаанай удаан үргэлжэлжэ байhанhаа, мүнгэнэй үнэ сэнгэй унаhанhаа уламжалан, орон доторнь иимэ хүндэ хүшэр байдал тохёолдоо.

Рейтер агентствын корреспондентын Сайгонhоо мэдээсэhэнэй ёhоор, Урда Вьетнам 1963 ондо 323 мянган тонно рис ондоо оронуудта худалдаhан. Харин нёдондо жэл энэ орон 185 мянган тонно рис США-hаа асараа.

МОЙҺОНОЙ ЭШЭ

РАССКАЗ

Михаил БАТОИН

ЭСЭГЫМНИ hуулгаhан мойhоной эшэ дахинаа hэргэн сэсэглэбэ. Гэрэймнай хашаа соо анхан үндэhэлхэдөө зургаа наhаяа хүсэд гүйсөөгүй минии бэеhээ үндэр бэшэ уяхан нарин эшэ hэн. Мүнөө тэрэ олон аса haлаатай haглагар ехэ hөөг болонхой, хүнгэхэн hэбшээ hалхинда набша сэсэгээ haршагануулан hууна. Тариhан тэрэ эзэнээ домоглон, дурдажа хэзээдэ мүнхэ ажабайдал тухай шэбэнэhэн даруу хөөрөөгөөрөө холын үдэрнүүдые ойндомни оруулба.

Хахадhaa доошо сэнтэжэ, хурга зузаанаар мульhэтэшэhэн сонхын шэлнүүд лүнхэгэр хара, тэдээн тээшэ эрьенгүй hуугаалhaa дээрэ. Тэдээнэй саана харанхы хүйтэн аймшагтай hүни. Сэндэмэтэй хоюулханаа үлэhыемнай мэдээд, маанадые айлгажа наадахаяа hанаhандал сонхын саагуур haлхин haршагнана, бүдүү наринаар бурхиhэн гэрыемнэй шургөөнэ. Долооной линиин шэлгүй лаампымнай тортогтой hүлэмхихэн галханай эжэ эхигүй шашэрхэдэ, гэр доторхи барбагар hүүдэрнүүд амиды юумэнүүдтэл haлганалданал.

Гэрэймнай хажуудахи мойhоной шүдэгэрхэн эшэ үе үе болоод лэ сонхымнай шэл дайрана, гэртээ оруулжа дулаасуулыт намайе гэhэндэл тос-тос тоншоходоошье абана. Эгээл иимэрхүүгээр почтошэрэлэг Цыденэй абын бургааhан тулгуур сонхымнай заримдаа тоншодог юм. «Ээ-hээ-hээ! Баабайhаатнай бэшэг ерэбээ! Халуун сай аягалагты-ы!» гэжэ тэрэ бүри үйлсэhөө оголhоор орожо ерэдэг зантай үбгэн.

Баабаймнай ехэл үсөөн бэшэдэг болонхой. Хас тамгата немецүүдые түргэн hамна сохёод, маанадтаа бэсахаяа яаража сүлөөгүй дайлалдажа ябана ёhотой. Хэды шэнээн болобо даа... Тиихэдэ үзэг хүсэд гараагүй байгаа hэмди. Харин мүнөө үгэтэй тоо бододог болонхойбди. Бэшэгэй ерэхэдэ эгээл түрүүн залалжа уншаха хэлсээтэй, зомди эжытээ. Бүри haяшаг ерэhэн бэшэг уншажа би үрдеэгүйдөө шэнэ бэшэгыень хэнhээшье ехээр хүлеэдэгби. Тээмэндэ ерэhэн бэшэгыень эжы haалиингаа гэр соо абаhан аад, гэртээ ерэжэ ябатараа төөлөйндө орожо уншаад, тэндээ мартажархёо. hүүлдэ минии гүйжэ ошоhомни, төөдэй юун ха hэм, уншажа шадахал бэшэ hэн хойноо ойлгомторгүй тэрэ бэшэгээр галаа носоожорхиhон байгааша харж...

Газаа нохойнууд ута уншаргэтайгаар улилдан хусанад. Тэдэ гэдэhэнэйнгээ үлдэхэдэ иигэжэ улилдадаг байгаа ха гү?

— Ахай, энэ шононууд гү даа? — гэжэ Сэндэмэ эжын хүушан хүүртиг бэедээ углаанхай, нариихан хүзүүтэй толгойгоо сонхо тээшэ эрьюулнэ.

— Бэшэ ааб даа, Сэндүүхэй. Эдэшни нохойнууд гээшэ. Ахайшни тоогоо бодожо hууна ха юмбиб, haалта бү хэ даа.

«Нэгэ хүбүүн дүрбэн яблокатай байба. Тэрэнэйнгээ хоёрыень дүүдээ үгэбэ. Хүбүүн хэды яблокатай үлөөб?» Яблока... Ехэл амтатай алим ёhотой даа. Амтаниинь гүлзөөргэнэ шэнги байгаа ха гү?

Дүрбэн яблокаhaa хоёрынь дүүдээ үгөө ха даа харуу бэшэ hайн хүбүүн байгаа ёhотой. Тиигэнгүй яаха гээшэб, дүүнь баhа амтатай юумэндэ дуратай байгаа юм ааб даа. Хоёрыень дүүдээ үгөө ха даа, өөртэнь хоёр үлэhэн болоно. Хүбүүн өөрөө нэгыень эдеэд, нүгөөдыень сохом эжыдээ орхиhон байха. Эжынь дааража ерээд, гэртээ ороходонь, яблокын байхада ятараа баярлаха гээшэб.

— Сэндэмэ, худэлэнгүй hуу даа. Тиигээ haаш, унтахадаа шамдаа үльгэр хөөрэхэб.

— Улаахан малгай тухай гү?

— Тээхэлжээн хүбүүн тухай...

«Тэхэ малаан сараа тээг дээрээ гаргажа. тэс байса сохиходонь...» Бухэли сар гаргаад, гансааран эдижэ hуугаагүй. Гэдэhээ үлдэhэн амитадые бэлэрхэ ехэл hайн хүбүүн байгаа. Доржын эжытэн тээмэндэ үүсэ хэхэдээ манайда табагаар дүүрэн гэр мяха асаржа үгөө hэн. Бидэшье үүсэ хэхэбди. Тиихэдээ баhал хүршэнэрэйнгөө «hахал худэлгэхэбди» гэжэ эжы хэлэдэг.

— Сэндүүхэй, бү шууя даа. Эжымнай ерэхэ болоо. Аарса халаажа уухабди. Гашуунаар даа... Ши гашуунаар ууха дуратай гүбши даа?

— Үгы, би оpoohотойгоор ууха дуратайб.

— Мүнөө удэшэ оpoohoгүйгөөр уухабди. Дайнай hүүлдэ баабайнгаа ерэхэдэ, олон даа обогор оpoohотойгоор эдеэлхэл бүхэндөө аарса халаажа уудаг болохобди. Зай гүб даа, Сэндүүхэй?

— Баабаймнай уулсаха гү?

— Томо ногоон улхангаа мэдэхэ гүбши даа? Тэрээгээр дүүрые хэжэ үгэдэг байхабди.

— Теэд хэзээ ерэхэб баабаймнай?..

Газаа саhан шаршаганаад, хэрэлсы өөдэ хүнэй гараха дуулдаба. Тиигээд юундэшьеб оронгүй тэндээ удаарна. Сэндэмэ шагнаархан хаража байтараа:

— Эжы! — гээд үүдэн тээшэ гүйшэбэ.

Нээрээшье эжымнай, уб улаахан нюуртай, сула сэн болошонхой юумэ орожо ерэбэ.

— Үхибүүдни, баарhадни! — эжын хоолой гэнтэ шэшэргэнээд абаба.—үхибүүдни, баабайhаатнай одоолшье бэшэг ерээл даа.— гээд бээрэшэhэн хурганууднаараа хармаанаа оложо яданги hуулиhaap гурбан булантай конверт намда hарбайба. Гарынь юундэшьеб татагасан алдаад, үлэ мэдэг haлганхадал гэбэ.

— Унша даа, хүбүүмни...

«Хайрата минии hамган Дарима, хүбүүмни Ойдоб, хөөрхэн минии Сэндэмэхэн булгандатнай халуун амар мэндээ хүргэнэб. Битнай ямаршьегүй элүүр энхэ зандаа hайн ябанаб. Үни бэшэг бэшээгүйдэмни бү гомдооройт. Хүндэ байлдаан боложо, хүреэлгэндэ орохоной удаа партизануудай отрядта фронтын зурлаагай саана тулалданаб. Ондоо гараар энэ бэшэгэй бэшэгдэhэндэ бү гайхаарайт. Баруун гараа багахан шархатааб. Бараг боложо байна даа. Хүбүүмни, түргэн ехэ болоорой. Эжынгээ үнеэдтээ ошоходонь бишыхан Сэндэмэеэ haхяарай. Эжынгээ үгэ дуулажа бэрхэ хүбүүн боло. Номдоо hайн hура. Бишни hайн тулалданаб. Медаль хайрада хүртэнхэйб».

Баабайнгаа шархатаhан, медаль абаhан тухайда дахин шангаар уншажа, эжы тээшээ омогорхон харабаб. Эжы хүбсаhaяа тайлаашьегүй, ябан hуунхай Сэндэмэеэ тэбэреэд, пулаадайнгаа шэгшэгээр нюдөө аршана.

— Саашань унша даа. хүбүүхэмни...

«Ойдобни. ши ехэ хүбүүн боложо ябана гээшэш. Гэртээ ши эрэ хүн үлөөд байнаш. Тиимэhээ бишни шамдаа найдажа ябахабшибии даа. Түргөөр ехэ болоорой, хүбүүмни.. Дайнда элдэб юумэ болодог гээшэ. Үни бэшэгэй ерээгүй hаа, хүлеэжэ ехээр бү ядаарай. Энэмнай дайн ха юм даа. Муу юумэнэй болоо hаа, ехээр үйлаха хэрэггүй. Зай, hайнууд бултадаа байгты.

Баяртай. Бултыетнай тааланаб. hүүлдэ эсэгэшни Бадма 1943 оной январиин 9» гээд бэшэг түгэсэhэн байба.

—Адресаа юундэ бэшээгүй гээшэб, эжы?

Эжы буланда ошожо, хүбсаhaяа тайлаха зуураа:

— Мартаа бэшэ гү даа, —гээд гэнтэ умывальнигаа хонгиргоод, hөөл шангаар, — уhа умывальнигтаа юундэ хэгшэгүйбшэ, ажалhaa ерээд нюур гараа угаахын аргагүй, — гэжэ урда тээнь гэртээ орohoop нюураа угаадаг юумэдэл намайе зэмэлбэ.

Ехэ хүбүүн болоош гэжэ баабай бэшэнэ ха юм даа. Гэртээ нээрээгээшье эрэ хүн би үлөөд байна гээшэ хаб. Эжыншье иигэжэ зэмэлхэнь буруу бэшэ.

— Эжы, бишни баабайнгаа захиhaap байхаб, зай гү? Энэ бэеэрээ уhа хээд үгэнэ бэзэб. Юун хэрэгтэй болоноб, намдаа ходол хэлэжэл байгаарай...

Энэ үдэшэ эжымнай оpoohотой аарса халааба. Дайнда хэды шэнээн аймшагтай, аюултай байhан тухай хөөрэлдэhөөр унтахаяа хэбтэбэбди.

...Хабарай hарын дулаахан үдэр. Газаахи мойhоноймнай эшэ haглагар ехэ hөөг болошонхой сонхыемнай тоншоно. «Ээ-hээ-hээ! Баабайhаатнай бэшэг ерээл-ээ!» гэжэ Цыдэнэй аба шэнгеэр мойhоной эшэ ооголно. Тииhээр гэрэймнай үүдэн сэлигдээд, үндэр ехэ бэетэй Тээхэлжээн хүбүүн орожо ерэнэ. «Ши бэрхэ хүбүүн болохо гүш?» гэжэ тэрэ намhaa hураад, уб улаахануул дүрбэн яблоконуудые намда hарбайна. Тэрэнэй энгэртэнь ялаphан медаль нюдыемни hаргаана. «Мангадхайе дарахадатнай энэ медаль танда үгөө гү?» — гэнэб. «Тиигээ лаа. Баабайдашни баhа үгэлсөө. баабайдаал адли зоригтой hайн хүн болоорой. зай гү, Ойдоб» — гэнэ Тээхэлжээн хүбүүн.

ҮХИБҮҮД ЯБАГАЛҺААР

Колхозой центрhээ Түхэм хүртээр хорёод модо болохо. Энэ отделенидэ ажалладаг малшад, механизаторнуудай үхибүүд эхин hургуули дүүргээд, 5-дахиhaa 8-дахи класста hурахын тула 34 үхибүүд үдэр бүри тооной эды холо газарые ябагаар махалаг заншалтай. Колхозой хүтэлбэрилэгшэд, сомсоведэй гүйсэдком, hургуулиин дирекци энээниие hайса мэдэжэ, хэлсэжэ байбашье, ямаршье бодото хэмжээ абанагүй. Үхибүүд ябагалhаар.

Сэлэнгэ. **С. БИЛИКТУЕВ.**

БАСНИ

Ц-Б. БАДМАЕВ

ХАТУУ ХЭҺЭЭЛТЭ

Шалпидха болотороо
хатууе залгяад,
алдалшоод,
Шандаган hайхасаан
зүдэр юумэндэ ороо ха.
Харин үглөөнь
дүрбэн хүлтэд боролжо соо
Хамта сугларжа,
шандагые хэhээхээ зорёо ха.
«Хүрөө юрэдөө...
тэсэхэ арга haлаа!» —гэhэн
Хүбшын дарга
шэрүүн захирал эльгээ hэн.
Зүбшэлгэн эхилбэ.
Түрүүлэгшээр hунгагдаhан баахалдай
Зүгөөргүй шангаар:
«—Шандаган!
Ерэл даа наашаа! —гэбэ.—
Урда гара!
Амитадай урда гаралши даа, нүхэр,
Үтэр тэрээхэн
түгсүүл дээрэ зогсо!» —гэбэ.
Зай, хэлэгты!—
гэжэ баахалдайн бүрхирхэдэнь,
Зайгуул Үнэгэн
haбараа үргөөд бодобо ха:
«—Ша... ша... шандага би
хэнhээшье үлүү мэдэхэ байхаб.
Шалпиштараа
юундэ энэ hоггоноб гэбэл,
Үхэдэл золиг,
балгал юумэ уугаа haa,
Үмхишье эдеэ
амандаа хэдэггүй зантай юм.
Ууралтама архи—
ёhотол муухай хорон ха юм,
Уужа байхадаа
hайсахан эдеэлбэл барагтай юм...»
Үнэгэнэй hүүлээр
хандагай үгэ абаба ха:
«Үйлөө харламар,
энээниие адаглажа байхада,
Үглөөнь бодоод,
толгойгоо заhажа, hурашанхай.
Залгииш саашаа,
бидэшье туршадаг байхабди,
Зүгөөр мэдээрэй:
Толгойгоо заhахада аюултай»,
Бодон гахай
арзагар hоёогоо харуулжа,
Бодожо ерээд:
«—Амитадаи хэлэгшэ зүб даа,—гэбэ.—
Нэрэ hураггүй
элдэбын архи холидог лэ энэ,
Нэгые жолоодобол,
тэрэнээл наншаха ёhотой» --гэбэ.
Амитан бүхэн
арга мэргэжэлээ дамжуулба.
Амаяа хүдэлгэн,
шэхээ зэртытэр hэрмылгэhэн
Бишыхан шандаган
түгсүүл дээрэхэнэ зогсонги
Бэшэнэй хэлэгшые
ухаандаа абажа байгаа hэн.
Уухадаа заалhaa
hайсахан эдеэлдэг болобо ха,
Үглөөнь бодоод,
толгойгоо заhахаа болибо ха.
Үглөөнь бэшэ,
нүгөөдэрынь ябуулжа hураба ха,
Үдэр болоод лэ
болиторoo шудхажа дадаба ха.
«Гахайн» ёhoop
элдэбын архи холихоо болёо,
Гансал хараяа
жолоогүй шудхажал ябаа бэлэй.
Тиигэ тиигэhээр
архида шатажа, бүрбыхэдэн,
Түгсүүлэй дэргэдэ
үхэшоод нэгэтэ хэбтээ бэлэй.

Хабарай наранай элшэ доро:..

П. АБРАМОВАЙ фотоэтюд.

ХЯАГТАДА МЭРГЭЖЭЛТЭДЫЕ ХҮЛЕЭНЭ

hүүлэй үедэ хүдөө нютагаймнай тосхонууд гоё hайхан түхэлтэй боложо байна. Жэшээлхэдэ, Хяагтын аймагай «Дружба» колхоздо шэнэ барилга ехээр хэгдэнэ. 320 хүнэй hууритай шэнэ соёлой ордон үнгэрэгшэ жэл Ехэ-Худэридэ бодхоогдоо hэн. Мүн Үлзытэ, Үнгэрхэй гэжэ нютагуудта шэнэ клубууд бодонхой.

Нёдондо жэлдэ Хяагтын аймагта 7 клуб, 6 hургуули баригдажа тушаагдаа. Иигэжэ нютаг бүхэндэ соёлой ордонуудай ургашатай hайнаар бодожо байхадань, тэндэхи ажалшадай эрилтые гүйсэд хангажа шадаха, мэргэжэлтэд тухай асуудал гарана. Республикасоомнай культурын дээдэ hургуули, хүгжэмэй, хореографическа училищинууд, хоровой общество, арадай творчествын байшан болоод гурбан театр бии. Соёл болбосоролой иимэ олон hургуули, зургаануудтай аад, хүдөө нютагуудай мэргэжэлтэдээр үшөөл хүсэд хангагданагүй. Хүдөөгэй клубуудаар ябажа харахада, элдэб кружогуудые хүтэлбэрилхэ хүнгүй, хүгжэмшэд үгыбди гэжэ ходо хэлсэжэ байдаг юм. Хяагтада клубуудые даагшаар арбан гурбан хүн хүдэлнэ, теэд тэдэнэй нэгэниинышье энэ хүдэлмэриин эрдэм мэргэжэлгүй. Арбан гурбан библиотекэнүүдые даагшаар хүдэлнэ. Тэдэнэй оройдоол гурбаниинь лэ түсэхай мэргэжэлтэй юм. Иигээд ерэхэдэ хүдөөдэ соёлой, хүмүүжүүлгын хүдэлмэри зохёой дунда ябуулха гээшэ үгаа хүндэ байна бшуу. Хяагтын хүгжэмэй hургуулиин дэргэдэ баянистнуудай дүрбэ hарын курс нээгдэнхэй, теэд энээндэ хүдөө нютагhaa нэгэшье хүн hуранагүй.

1964 оной октябрь hара соо районой соёлой хүдэлмэрилэгшэдэй суглаан дээрэ арадай хоёр театр, хатар ба дуунай хоёр ансамбль бии болгохо гэхэ мэтэ олон, hайн түсэб хараалагдаа hэн. Теэд тэрэмнай хоohон хөөрэлдөөн болоод үнгэршоо. Эдэ бүхы зүтгүү дунданүүдые үсалхагыш түлэ, аймагай, нютагай зургаануудай хүтэлбэрилэгшэд haналаа энээндэ табихаар болоо.

Соёлой министерство, соёл болбосоролой hургуулинуудай хүтэлбэрилэгшэд залуу мэргэжэлтэдые хүдөө эльгээхэдээ, Хяагтын аймагые мартаалсахагүй ёhотой гээд найдая.

С. ЛХАМАЖАПОВ.

ЭДЭБХИТЭДЭЙ ЗҮБШЭЛ ҮНЭТЭЙ

Хэблэлэй үдэртэ зорюулhан баярай суглаан

Майн 5-да республикымнай аймагуудай түб тосхонуудта, городуудтамнай совет хэблэлэй hайндэртэ зорюулhан суглаанууд баяр ёhололой оршон байдалда үнгэрбэ. Гадна предприяти, колхоз, совхозуудта, эмхи зургаануудта уншагшадай уулзалганууд, hонирхолтой хөөрэлдөөнүүд эмхидхэгдэhэн байна.

Улаан-Үдэдэ уржадэр оперо, баледэй театр соо олониитын организацинуудай түлөөлэгшэдэй, хэблэлэй хүдэлмэрилэгшэдэй, хото, хүдөөhөө бэшэгшэдэй баярай суглаан болобо. Журналистнуудай союзай Буряадай отделениин түрүүлэгшэ, «Правда Бурятии», «Буряад үнэн» газетэнүүдэй редактор нүхэр Ц. О. Очиров сугларагшадые совет хэблэлэй hайндэрөөр амаршалаад, КПСС-эй XXIII съездын шиидхэбэринүүдые амжалтатайгаар бэелүүлхын түлөө тэмсэлдэ совет хэблэлэй зорилгонууд тушаа тоггон хэлээ. Үгынгөө түгэсхэлдэ нүхэр Ц. О. Очиров газетэнүүдэй хүдэлмэриие улам саашадань hайжаруулхын тула тодорхой haнамжа дурадхалнуудаа, шүүмжэлэл ажаглалтануудаа хэлэхыень суглаанда хабаадагшадые уряалаа.

Олон нүхэд эдэбхитэйгээр үгэ абажа, республикын газетэнүүдэй ажал хэрэг, урдахи зорилго, зарим тэды дутагдал тушаа тодорхой hайн ажаглалта, дурадхалнуудые оруулhан байна.

«Буряад үнэнэй» хуудаhанда гүнзэгы удхатайгаар, хурсаар бэшэhэн публицистическэ статьянууд, фельетонууд хомороор толилогдоно гэжэ уран зохёолшо Гунгаа Чимитов шүүмжэлбэ. Газетын хуудаhануудта уншагшадай зүбшэл, дурадхал үүсхэмээр, хамтаараа хэлсэжэ шиидхэмээр али нэгэн шухала асуудалнуудаар дэлгэрэнгы хөөрэлдөөн болодог бэлэй. Дурдан хэлээ haa, Чимит Цыдендамбаевай «Банзарай лагбан» гэжэ повестёор, буряад хэлэ, бэшэгэй хүгжэлтын асуудалаар хэлэн жэлэй саана «Буряад үнэн» газетээр үргэн ехэ, тон туhатай хэлсээн эмхидхэгдээ hэн. Иимэрхүү хөөрэлдөө үүсхэмээр, олон түмэн уншагшадай haнамжа дурадхалые анхаралдаа абамаар, ажахыншье, соёл болбосоролойшье, алишье талын шухала асуудалнууд мүнөө захагүй олон ха юм гэжэ нүхэр Чимитов тэмдэглэбэ.

«Шэхэнэй шэмэг, нюдэнэй хужар» гэжэ субботодо гарадаг хуудаhые, амаралтын үдэртэ зорюулдаг номерые улам hонирхолтойгоор «Буряад үнэндэ» хэблэдэг ёho заншалые саашань бүри хүгжөөхэ шухала гэжэ Базыр Цырендашиев, залуу композитор haнамжаяа хэлээ. Тиихэдээ шэнэ дуунуудые толилдог, хүгжэм тухай дэлгэрэнгыгээр бэшэдэг байбал hайн hэн. Бидэнэр, композиторнууд өөhэдынгөө зүгhөө түрэл газетынгаа хүдэлмэридэ али болохоор хамhалсахабди гэжэ тооэ найдуулаа.

Баярай суглаан дээрэ КПСС-эй XXIII съездын делегат, партиин Улаан-Үдын горкомой нэгэдэхи секретарь нүхэр **В. Г. Бирюковой** съездын хүдэлмэри тухай хэлэhэн үгые зон ехэ hонирхолтойгоор шагнаа.

Суглаанай hүүлээр Ленинэй орденто Буряадай оперо, баледэй театрай артистнуудай табиhан концерт тон халуунаар угтагдаа. Композитор Дзержинскиин зохёоhон «Хүнэй хүби заяан» гэжэ шэнэ оперын эхинэй хүгжэм, түгэсхэлэйнь сцено, театрай бэрхэ бэрхэ дуушад, хатаршадай гүйсэдхэhэн номернууд харагшадта илангаяа ехээр дурлагдажа, үни удаан альга ташалгаар үдэшэгдөө.

Ц. ДУГАРОВ.

ШЭНЭ ПРЕМЬЕРЭ

Майн 4-нэй үдэшэ Ленинэй орденто гүрэнэй оперо, баледэй театрта Легарай «Весёлая вдова» гэжэ хүгжэмтэ комеди табигдажа, олониитэ харагшадые баясуулба. Энэ комедиие театрай режиссер Логачёв табижа, бэлигтэй, залуу дирижер Аюша Арсаланов хүгжэмыень хүтэлбэ.

Гол рольнуудта театрай түрүү артистнар: РСФСР-эй арадай артист Н. Петрова, РСФСР-эй габьяата артистнар Д. Кыштымова, В. Лыгденова ба Е. Андреев, Е. Федотов, БурАССР-эй габьяата артистнар А. Тумурова, Т. Карпов болоод артистнар: Н. Панчуков, К. Синюшкин, П. Кочмарев, В. Захаров гэгшэд хабаадана.

БурАССР-эй габьяата артист В. Хараев хатарнуудыень зохёон табяа. Хормейстернүүдынь А. Фишер, М. Кукушкин.

Буряад республикын арадай уран зурааша М. Шестакова энэ наадые шэмэглэн зураа.

Д-Р. ГОМБОДОРЖИЕВ.

ТУҺАТАЙ ЗҮБШЭЛНҮҮД

ЭНЭ, ТЭРЭ ЮУМЭНҮҮД ТУХАЙ

* Сагаан хилэн будые бензиндэ худхаhан хартаабхын талхаар сэбэрлэдэг юм. Нэгэ адха талхые хахад стакан бензиндэ хэхэ хэрэгтэй. Талханайнь хатахалаар, будөө hэбижэрхихэдэ дүүрэнэ. Зүгөөр аюулай ушархагүйн тулада галhaa холо арилгаха шухала.

* Сагаан хүбсаhан дээрэ алим жэмэсэй шүүhэнэй дуhашабал, тэрэнэй будагые уhанда хахадлан шэнгэрүүлhэн нашатырна спиртээр угааха хэрэгтэй юм.

* Гэрэл гү, али сонхын шэлнүүдэй плагар сэбэрхэн байхын тулада тэрэнээ угааhан хойноо денатурат спиртдэ хэжэ норгоhон будөөр аршаха шухала.

Лааг шэрээр хушаhан гуталые түүхэй hүндэ норгоhон хүбэнгөөр сэбэрлэдэг юм. Хэрбээ элдэб дуhалай дуhажа, хаташанхай байбалнь, тэрэниие хэршэhэн hонгиноор үгы болгохо. Лаагайнь хухарха, гантахагүйнь тулада гуталаа халуун батарейhээ гү, али пэшанhээ холо табигты.

* Зэд, садаар хэгдэhэн хэрэгсэлэйнгээ харлан хүхэрөө haань, халуун уксуста норгоhон шэрүүн щеткоор сэбэрлэхэдэ hайн. hүүлээрнь хуурай будөөр аршаха.

* Уhанда орohонойнгоо удаа бэеэ аршадаг полотенциингээ, умдэдэг халаадайнгаа зөөлэхэн, бамбагархан байхые хүсэбэл, тэдэнээ угааhанайнгаа hүүлдэ дабhатай уhанда нэгэ бага баригты. Удаань зайлажа хатааха шухала, зүгөөр утюгаар жэгдэлжэ болохогүй бшуу.

* Хаташаhан сырые hүндэ норгоhон салфеткээр оройгоод, хэдэн час соо байлгагты. Тиихэдэтнай hураггүй зөөлэрхэ байха.

* Үсэгэлдэр абаhан хуушарhан хилээмэеэ мэнэ haя пэшэнhээ абтаhан шэнги болгохо дуратай гүт? Тиигэхэеэ haнаа хадаа тэрэнээ кастрюль соо хэжэ, полотенцеэр дээрэhээнь бүгэлөөд, улхан соо бусалжа байhан халуун уhанай уурал дээрэ 10 минутын туршада баряад туршаарайгты.

* Дрожжоор эhээhэн талхаар бариhан пирогоо лист түмэр дээрэнь бү орхигты. Тиигэбэл тэрэтнай шиигтатанги аад, түмэрэй амтатай болошохо.

(«РАБОТНИЦА» журналhaa абтаба).

ЭДИР МЭРГЭЖЭЛТЭД

Ерэхэ зун электромонтёрой мэргэжэлтэй болохоо байhан Галбайн дунда hургуулиин 11-дэхи классай hурагшад Саянай совхоздо саг үргэлжэ ошожо, техникэ заhабарилгын мастерскойн ажалтай танилсана. Токарь Г. Бандеев хэжэ байhан олон янзын детальнуудаа харуулаа, ажал тухайгаа хөөрэжэ үгөө. Туршэгэнэжэ байhан гурбан станогууд үхибүүдые илангаяа hонирхуулаа. Нүхэр Бандеев тэдээн дээрэ гансаараа хүдэлдэг юм.

Хожомынь Жэмhэгэй подстанци ошожо, тэрэнэй ажалтай танилсаа бэлэй. Эдир мэргэжэлтэдые бүхы юумэн hонирхуулна. Иимэл хадаа тэдэнэр ехэ шуналтайгаар hурана, hургуулиингаа hүүлээр хүдөө нютагтаа ажаллахые оролдоно.

Б. БИРБАЕВ.

Түнхэнэй аймаг.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: сэлгеэхэн Сэлэнгын тохойдо...

Ф. СОРОКИНОЙ фотоэтюд.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Мүнөөдэрэй номерто:

Нэгэдэхи хуудаhанда: СССР-эй Верховно Советдэ hунгаха hунгалтын окружной комиссинуудта КПСС-эй ЦК-гай гэшүүдэй эльгээhэн нээмэл бэшэг; СССР-эй Верховно Советдэ hунгаха hунгалтын урда тээхи окружной зүблөөнүүдhээ тоосоонууд: «Луговод, шинии зорилгонууд!» гэhэн гаршаг доро М. Пестеровэй «Сагаа гээнгүйгөөр» гэhэн корреспонденци.

Хоёрдохи хуудаhанда: В. Орловой «Саашаа зорижо, шангаар алхалха» гэhэн корреспонденци; редакцида ерэhэн бэшэгүүдhээ; Г. Козловой «В. И. Ленин социалис ажахы эрхилхэ тухай» гэhэн статья.

Гурбадахи хуудаhанда: радиогой үдэртэ зорюулан: радио дамжуулга, телевидениин талаар Буряадай комитедэй түрүүлэгшэ Ц. Митыповэй «Партийна пропагандын хүсэтэ зэбсэг» гэhэн статья; хилын саанахи hонинууд.

Дүрбэдэхи хуудаhанда: «Шэхэнэй шэмэг, нюдэнэй хужарта» («Субботний огонек») hонирхолтой олон юумэнүүдые уншахат.

САГАЙ УЛАРИЛ

Улаан-Үдын авиаметстанциин мэдээсэhэнэй ёhoop, мүнөөдэр республика доторнай сагай уларил иимэ байхаар хүлеэгдэнэ: ехэнхидээ сэлмэг байха, Ахын, Түнхэнэй аймагуудаар бага зэргэ үүлэтэжэ, багаханаар бороон орожо болохо. Хойто аймагуудта, Байгал шадар 9—14, бэшэ нютагуудта 17—22 градус дулаан, Улаан-Үдэдэ hүниндөө 0—2 градус хүйтэн, үдэртөө 19—29 градус дулаан байха.

Майн 9-нэй үдэр зарим газарта түргэн бороо орохо.

Редактор Ц. О. ОЧИРОВ.

Манай адрес, телефонууд:

АДРЕС ОБЪЕДИНЕННОЙ РЕДАКЦИИ: гор. Улан-Удэ, улица Леннна, 35. Телефоны: редактора—23-67, зам. редактора—38-42, зам. редактора—35-84, секретариата—27-37, отделов: сельскохозяйственный—47-59, 35-14, промышленный—48-69, 33-61, корректорская—35-95.

Улица ЛЕНИНА, 26. Телефоны отделов: партийной жизни—40-49, идеологический—24-74, 60-21; советского строительства и быта—34-93, рабселькоров и писем—25-41, 38-30, информации—34-05 и переводов — 24-74.

гор. Улан-Удэ, типография управления по печати при Совете Министров Бурятской АССР.

Н-01624 Зак. № 467.